

TARTU KESKLINNA KOOLI KUNSTIAINETE AINEKAVA

DIGIPÄDEVUS

Kunstiaineid õppides kasutatakse digivahendeid info otsimiseks, kogumiseks, töötlemiseks ja esitamiseks. Kogutud infot rakendatakse loovtöodes eesmärgipäraselt. Õpitakse loominguga tegelemiseks valida ainespetsiifiliselt vajalikke digivahendeid. Õppides ning digitaalset sisu luues ja säilitades kasutatakse erinevaid audiovisuaalseid ning muid multimeediumi vahendeid ja rakendusi. Ollakse teadlik autoriõiguste järgimise kohustusest digikeskkonnas. Suurendatakse teadlikkust digivahendite rakendamisega kaasneva võivatest terviseriskidest ja internetis loomingu jagamise turvalisusest.

MUUSIKA

Nädalatundide arv klassiti:

Õppeaine	Nädalatunde klassiti									Kokku
	1.kl	2.kl	3.kl	4.kl	5.kl	6.kl	7.kl	8.kl	9.kl	
Muusika	2	2	2	2	1	1	1	1	1	13

ÕPITULEMUSED I KOOLIASTMES

3. klassi lõpetaja:

- osaleb meeleldi muusikalistes tegevustes: laulmises, pillimängus, muusika kuulamises ja liikumises;
- tunneb huvi muusika kui kunstiliigi vastu ning kujundab enda esteetilist maitset;
- laulab loomuliku häälega üksinda ja koos teistega klassis ning ühe- ja/või kahehäälses koolikooris;
- mõtleb ja tegutseb loovalt ning väljendab end loominguliselt muusikaliste tegevuste kaudu;
- kasutab muusikalistes tegevustes omandatud muusikalise kirjaoskuse põhialuseid;
- väärtustab ja teadvustab muusikateose autorsust
- teab ja hoiab rahvuskultuuri traditsioone ning mõistab laulupeo tähendust;
- laulab eesti rahvalaule (sh regilaule) ning peast oma kooliastme ühislaule;

- lähtub muusikat esitades selle sisust ja meeleolust;
- kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes;
- kirjeldab suunavate küsimuste järgi ning omandatud muusika oskussõnadega kuulatavat muusikat;
- teab Eesti ja paikkonna tuntumaid heliloojaid ja interpreete;

1. KLASS

1. Laulmine

Õpitulemused

1. klassi lõpetaja:

- laulab loomuliku kehahoiu ja hingamise, vaba toonitekitamise ja selge diktsiooniga ning emotsionaalselt üksi ja rühmas;
- mõistab lauldes muusika sisu ning meeleolu;
- laulab meloodiat käemärkide, astmetrepi ja noodipildi järgi ning kasutab relatiivseid helikõrgusi (astmeid);
- laulab lihtsaid eakohaseid laste-, mängu- ja mudellaule, kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule;
- laulab peast kooliastme ühislaule: „Eesti hümn“ (F. Pacius), üks jõululaul, „Kevadel“ (Juba linnukesed ....), „Pesapuu“.

Õppesisu

Ühehäälnelaulmine.

Meloodia laulmine käemärkide, rändnoodi, astmetrepi ja noodipildi ning relatiivsete helikõrguste (astmete) järgi.

Esinemisjulguse ja -oskuse arendamine.

2. Pillimäng

Õpitulemused

1. klassi lõpetaja:

- kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille lihtsamates kaasmängudes ja/või *ostinato*'des;
- väljendab pillimängus muusika sisu ja meeleolu.

Õppesisu

Mänguoskuse omandamine keha-, rütmi- ja plaatpillidel.

Esinemisjulguse ja -oskuse arendamine.

3. Muusikaline liikumine

Õpitulemused

1. klassi lõpetaja:

- tunnetab ning väljendab muusika sisu, meeleolu ja ülesehitust liikumise kaudu;
- tantsib eesti laulu- ja ringmänge.

Õppesisu

Mänguoskuse omandamine kehapillil.

Muusikapala meeleolu väljendamine liikumise kaudu.

Esinemisjulguse ja -oskuse arendamine.

4. Omalooming

Õpitulemused

1. klassi lõpetaja:

- loob lihtsaid rütmilisi kaasmänge keha-, rütmi- ja plaatpillidel;
- kasutab lihtsates kaasmängudes astmemudeleid;
- kasutab loovliikumist muusika meeleolu väljendamiseks.

Õppesisu

Ühehäälnelaulmine.

Meloodia laulmine käemärkide, rändnoodi, astmetrepi ja noodipildi ning relatiivsete helikõrguste (astmete) järgi.

Mänguoskuse omandamine keha-, rütmi- ja plaatpillidel.

Kuulatud muusikapalade iseloomustamine muusika oskussõnavara kasutades.

Esinemisjulguse ja -oskuse arendamine.

5. Muusika kuulamine ja muusikalugu

Õpitulemused

1. klassi lõpetaja:

- on tutvunud karakterpalu kuulates muusika väljendusvahenditega (tempo, dünaamika);
- eristab kuuldeliselt laulu ja pillimuusikat;
- kirjeldab ning iseloomustab kuulatava muusikapala meeleolu ja karakterit, kasutades õpitud oskussõnavara;
- väljendab muusika meeleolu ja karaktereid kunstiliste vahenditega;
- seostab muusikapala selle autoritega.

Õppesisu

Kuulatud muusikapalade iseloomustamine muusika oskussõnavara kasutades.

Muusikapala meeleolu väljendamine liikumise kaudu.

Esinemisjulguse ja -oskuse arendamine.

Muusika väljendusvahendite katsetamine erinevaid karaktereid kujutades.

6. Muusikaline kirjaoskus

Õpitulemused

1. klassi lõpetaja:

- mõistab allolevate helivältuste, rütmifiguuride ja pauside tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes: TA, TI-TI, TA-A, TA-A-A, veerandpaus;
- mõistab 2- ja 3-osalise taktimõõdu tähendust ning arvestab neid musitseerides;
- tajub ja õpib laulma astmemudeleid SO, MI, RA erinevates kõrguspositsioonides;
- mõistab allolevate oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas:
- meetrum, takt, taktimõõt, taktijoon, kordamismärk, kahekordne taktijoon, noodijoonestik, noodipea, noodivars, astmetrepp, punkt noodivältuse pikendajana;
- regilaul, helilooja, sõnade autor;
- muusikapala, salm, refrään, *ostinato*, kaasmäng, eelmäng, vahemäng;
- rütm, meloodia, tempo, vaikselt, valjult, *piano*, *forte*, fermaat.

Õppesisu

Astmete SO, MI ja RA õppimine, asetsemine noodijoonestikul, astmetrepp ja astmete värvid.

Rütmifiguuride TA, TI-TI, TA-A, TA-A-A, veerandpaus ja tervepaus õppimine ja kasutamine ülesannetes.

2- ja 3-osalise taktimõõdu õppimine, rütmide jaotamine taktidesse.

Mõistete *meetrum*, *takt*, *taktimõõt*, *taktijoon*, *lõpujoon*, *noodipea*, *noodivars*, *kordamismärk*, *noodijoonestik*, *astmetrepp* ja *punkt noodivältuse pikendajana* õppimine ja kasutamine muusikalises õppeprotsessis.

Laulu õppimisel tähelepanu pööramine mõistetele *salm*, *refrään*, *eelmäng*, *vahemäng*, *regilaul*, *helilooja*, *sõnade autor*, *rütm*, *meloodia*, *tempo*, *vaikselt*, *valjult* (*piano*, *forte*) ja *fermaat*.

7. Õppekäigud

Õpitulemused

1. klassi lõpetaja:

- kirjeldab kogetud muusikaelamusi ning avaldab nende kohta arvamust suuliselt või muul looval viisil;
- kasutab muusikalist oskussõnavara.

Õppesisu

Osalemine koolis toimuvatel muusikaüritustel ja aktustel.

Osavõtt kooli traditsioonilistest üritustest: muusika õpitoad sügisel, andeainete nädal, jõulukontsert ja „Säravate Tähtede Gala“.

Praktilised tööd ja IKT rakendamine

- Infootsing.
- Oskab ise käepäraste vahenditega (papptaldrikud, joogipudelid jne) valmistada lihtsamaid rütmipille.

2. KLASS

1. Laulmine

Õpitulemused

2. klassi lõpetaja:

- laulab loomuliku kehahoiu ja hingamise, vaba toonitekitamise ja selge diktsiooniga ning emotsionaalselt üksi ja rühmas;
- mõistab ja väljendab lauldes muusika sisu ning meeleolu;

- laulab meloodiat käemärkide, astmetrepi ja noodipildi järgi ning kasutab relatiivseid helikõrgusi (astmeid);
- laulab eakohaseid laste-, mängulaule, kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule;
- laulab peast kooliastme ühislaule: „Eesti hümn“ (F. Pacius), „Tiliseb, tiliseb aisakell“ (L. Wirkhaus); „Kirju sügis, tere!“ (M. Wunderlich) või „Vihmapiiskade laul“ (K. Levin) ja „Emadepäeva laul“ (T. Kõrvits).

Õppesisu

Ühehäälnel ja kahehäälnel laulmine, osalemine koolikooris.

Meloodia laulmine käemärkide, rändnoodi, astmetrepi ja noodipildi ning relatiivsete helikõrguste (astmete) järgi.

Esinemisjulguse ja -oskuse arendamine.

Lauldakse nii ühehäälselt *a cappella* kui ka saatega.

Selles vanuseastmes rajatakse alus muusikatraditsioonide säilitamisele ja edasikandmisele.

2. Pillimäng

Õpitulemused

2. klassi lõpetaja:

- kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille lihtsamates kaasmängudes ja/või *ostinato*'des;
- väljendab pillimängus muusika sisu ja meeleolu.

Õppesisu

Mänguoskuse omandamine keha-, rütmi- ja plaatpillidel (plokkflöödil).

Esinemisjulguse ja -oskuse arendamine.

Muusika väljendusvahendite katsetamine erinevaid karaktereid kujutades.

Pillimängus omandatakse erinevate rütmi- (sh kehapilli) ja plaatpillide ning plokkflöödi esmased mänguvõtted. Pillimängu rakendatakse valdavalt laulude kaasmänguna.

3. Muusikaline liikumine

Õpitulemused

2. klassi lõpetaja:

- tunnetab ning väljendab muusika sisu, meeleolu ja ülesehitust liikumise kaudu;
- tantsib eesti laulu- ja ringmänge.

Õppesisu

Muusikapala meeleolu väljendamine liikumise kaudu.

Esinemisjulguse ja -oskuse arendamine.

Olulisel kohal on muusikaline liikumine: rahvatantsud ja laulumängud ning muusikapala karakteri väljendamine liikumise kaudu.

4. Omalooming

Õpitulemused

2. klassi lõpetaja:

- loob lihtsaid rütmilisi kaasmänge keha-, rütmi- ja plaatpillidel;
- kasutab lihtsates kaasmängudes astmemudeleid;
- kasutab loovliikumist muusika meeleolu väljendamiseks.

Õppesisu

Meloodia improviseerimine käemärkide, rändnoodi, astmetrepi ja noodipildi ning relatiivsete helikõrguste (astmete) järgi.

Improviseerimine keha-, rütmi- ja plaatpillidel.

Kuulatud muusikapalade iseloomustamine muusika oskussõnavara kasutades.

Muusikapala meeleolu väljendamine liikumise kaudu.

Esinemisjulguse ja -oskuse arendamine.

Muusika väljendusvahendite katsetamine erinevaid karaktereid kujutades.

5. Muusika kuulamine ja muusikalugu

Õpitulemused

2. klassi lõpetaja:

- on tutvunud karakterpalu kuulates muusika väljendusvahenditega (meloodia, rütm, tempo, dünaamika);
- eristab kuuldeliselt laulu ja pillimuusikat;
- on tutvunud eesti rahvalaulu ja rahvapillidega (kannel, Hiiu kannel, lõõtspill, torupill, sarvepill, vilepill);
- kirjeldab ning iseloomustab kuulatava muusikapala meeleolu ja karakterit, kasutades õpitud oskussõnavara;
- väljendab muusika meeleolu ja karaktereid kunstiliste vahenditega;
- tunneb erinevaid esitajate koosseise.

Õppesisu

Kuulatud muusikapalade iseloomustamine muusika oskussõnavara kasutades.

Erinevate esitajate koosseisude tundmine.

Muusikapala meeleolu väljendamine liikumise kaudu.

Õppekäigud, kontserdil käimine, kuulatud muusikasündmuse analüüs.

6. Muusikaline kirjaoskus

Õpitulemused

2. klassi lõpetaja:

- mõistab allolevate helivältuste, rütmifiguuride ja pauside tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes: TA, TI-TI, TA-A, TA-A-A, veerandpaus;

- mõistab 2- ja 3-osalise taktimõõdu tähendust ning arvestab neid musitseerides;
- tajub ja õpib laulma astmemudeleid erinevates kõrguspositsioonides;
- mõistab JO-võtme tähendust ning kasutab seda noodist lauldes;
- mõistab allolevate oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas:
- meetrum, takt, taktimõõt, taktijoon, kordamismärk, kahekordne taktijoon, noodijoonestik, noodipea, noodivars, astmetrepp, punkt noodivältuse pikendajana;
- koorijuht, koor, ansambel, solist, eeslaulja, rahvalaul, rahvapill, rahvatants, dirigent, helilooja, sõnade autor;
- muusikapala, salm, refrään, *ostinato*, kaasmäng, eelmäng, vahemäng;
- rütm, meloodia, tempo, vaikselt, valjult, *piano*, *forte*, fermaat;
- laulurepertuaariga tutvustatakse märke *latern*, *segno*, *volt*.

Õppesisu

Allolevate helivältuste õppimine, rakendamine praktilises töös: TA, TI-TI, TA-A, TA-A-A, veerandpaus, tervepaus.

2- ja 3-osalise taktimõõdu meeldetuletus ja rakendamine praktilistes töödes.

Uute astmete, JO ja LE õppimine, JO-võti, ning nende kasutamine lauludes ja kirjalikes ülesannetes.

Tuletab meelde ja õpib uusi mõisteid:

meetrum, takt, taktimõõt, taktijoon, kordamismärk, kahekordne taktijoon, noodijoonestik, noodipea, noodivars, astmetrepp, punkt noodivältuse pikendajana;

koorijuht, koor, ansambel, solist, eeslaulja, rahvalaul, rahvapill, rahvatants, dirigent, helilooja, sõnade autor;

muusikapala, salm, refrään, *ostinato*, kaasmäng, eelmäng, vahemäng;

rütm, meloodia, tempo, vaikselt, valjult, *piano*, *forte*, fermaat;

laulurepertuaariga tutvustatakse märke *latern*, *segno*, *volt*.

7. Õppekäigud

Õpitulemused

2. klassi lõpetaja:

- kirjeldab kogetud muusikaelamusi ning avaldab nende kohta arvamust suuliselt või muul looval viisil;
- kasutab arvamust väljendades muusikalist oskussõnavara;
- esindab kooli kooliüritustel ja laulupidudel.

Õppesisu

Osalemine koolis toimuvatel muusikaüritustel ja aktustel.

Osavõtt kooli traditsioonilistest üritustest: muusika õpitoad sügisel, andeainete nädal, jõulukontsert ja „Säravate Tähtede Gala“.

Koorilauljatel kohustuslik osa võtta kõikidest planeeritud esinemistest kooriga, kategooriasse laulmisest ja laulupeoga seotud üritustest.

Praktilised tööd ja IKT rakendamine

- Infootsing.
- Oskab ise käepäraste vahenditega (papptaldrikud, joogipudelid jne) valmistada lihtsamaid rütmipille.

2. KLASS

1. Laulmine

Õpitulemused

2. klassi lõpetaja:

- laulab loomuliku kehahoiu ja hingamise, vaba toonitekitamise ja selge diktsiooniga ning emotsionaalselt üksi ja rühmas;
- mõistab ja väljendab lauldes muusika sisu ning meeleolu;
- laulab meloodiat käemärkide, astmetrepi ja noodipildi järgi ning kasutab relatiivseid helikõrgusi (astmeid);
- laulab eakohaseid laste-, mängulaule, kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule;
- laulab peast kooliastme ühislause: „Eesti hümn“ (F. Pacius), „Tiliseb, tiliseb aisakell“ (L. Wirkhaus); „Kirju sügis, tere!“ (M. Wunderlich) või „Vihmapiiskade laul“ (K. Levin) ja „Emadepäeva laul“ (T. Kõrvits).

Õppesisu

Ühehäälnene ja kahehäälnene laulmine, osalemine koolikooris.

Meloodia laulmine käemärkide, rändnoodi, astmetrepi ja noodipildi ning relatiivsete helikõrguste (astmete) järgi.

Esinemisjulguse ja -oskuse arendamine.

Lauldakse nii ühehäälselt *a cappella* kui ka saatega.

Selles vanuseastmes rajatakse alus muusikatraditsioonide säilitamisele ja edasikandmisele.

2. Pillimäng

Õpitulemused

2. klassi lõpetaja:

- kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille lihtsamates kaasmängudes ja/või *ostinato*'des;
- väljendab pillimängus muusika sisu ja meeleolu.

Õppesisu

Mänguoskuse omandamine keha-, rütmi- ja plaatpillidel (plokkflöödil).

Esinemisjulguse ja -oskuse arendamine.

Muusika väljendusvahendite katsetamine erinevaid karaktereid kujutades.

Pillimängus omandatakse erinevate rütmi- (sh kehapilli) ja plaatpillide ning plokkflöödi esmased mänguvõtted. Pillimängu rakendatakse valdavalt laulude kaasmänguna.

3. Muusikaline liikumine

Õpitulemused

2. klassi lõpetaja:

- tunnetab ning väljendab muusika sisu, meeleolu ja ülesehitust liikumise kaudu;
- tantsib eesti laulu- ja ringmänge.

Õppesisu

Muusikapala meeleolu väljendamine liikumise kaudu.

Esinemisjulguse ja -oskuse arendamine.

Olulisel kohal on muusikaline liikumine: rahvatantsud ja laulumängud ning muusikapala karakteri väljendamine liikumise kaudu.

4. Omalooming

Õpitulemused

2. klassi lõpetaja:

- loob lihtsaid rütmilisi kaasmänge keha-, rütmi- ja plaatpillidel;
- kasutab lihtsates kaasmängudes astmemudeleid;
- kasutab loovliikumist muusika meeleolu väljendamiseks.

Õppesisu

Meloodia improviseerimine käemärkide, rändnoodi, astmetrepi ja noodipildi ning relatiivsete helikõrguste (astmete) järgi.

Improviseerimine keha-, rütmi- ja plaatpillidel.

Kuulatud muusikapalade iseloomustamine muusika oskussõnavara kasutades.

Muusikapala meeleolu väljendamine liikumise kaudu.

Esinemisjulguse ja -oskuse arendamine.

Muusika väljendusvahendite katsetamine erinevaid karaktereid kujutades.

5. Muusika kuulamine ja muusikalugu

Õpitulemused

2. klassi lõpetaja:

- on tutvunud karakterpalu kuulates muusika väljendusvahenditega (meloodia, rütm, tempo, dünaamika);
- eristab kuuldeliselt laulu ja pillimuusikat;
- on tutvunud eesti rahvalaulu ja rahvapillidega (kannel, Hiiu kannel, lõõtspill, torupill, sarvepill, vilepill);
- kirjeldab ning iseloomustab kuulatava muusikapala meeleolu ja karakterit, kasutades õpitud oskussõnavara;
- väljendab muusika meeleolu ja karaktereid kunstiliste vahenditega;
- tunneb erinevaid esitajate koosseise.

Õppesisu

Kuulatud muusikapalade iseloomustamine muusika oskussõnavara kasutades.

Erinevate esitajate koosseisude tundmine.

Muusikapala meeleolu väljendamine liikumise kaudu.

Õppekäigud, kontserdil käimine, kuulatud muusikasündmuse analüüs.

6. Muusikaline kirjaoskus

Õpitulemused

2. klassi lõpetaja:

- mõistab allolevate helivältuste, rütmifiguuride ja pauside tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes: TA, TI-TI, TA-A, TA-A-A, veerandpaus;
- mõistab 2- ja 3-osalise taktimõõdu tähendust ning arvestab neid musitseerides;
- tajub ja õpib laulma astmemudeleid erinevates kõrguspositsioonides;
- mõistab JO-võtme tähendust ning kasutab seda noodist lauldes;
- mõistab allolevate oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas:
- meetrum, takt, taktimõõt, taktijoon, kordamismärk, kahekordne taktijoon, noodijoonestik, noodipea, noodivars, astmetrepp, punkt noodivältuse pikendajana;
- koorijuht, koor, ansambel, solist, eeslaulja, rahvalaul, rahvapill, rahvatants, dirigent, helilooja, sõnade autor;
- muusikapala, salm, refrään, *ostinato*, kaasmäng, eelmäng, vahemäng;
- rütm, meloodia, tempo, vaikselt, valjult, *piano*, *forte*, fermaat;
- laulurepertuaariga tutvustatakse märke *latern*, *segno*, *volt*.

Õppesisu

Allolevate helivältuste õppimine, rakendamine praktilises töös: TA, TI-TI, TA-A, TA-A-A, veerandpaus, tervepaus.

2- ja 3-osalise taktimõõdu meeldetuletus ja rakendamine praktilistes töödes.

Uute astmete, JO ja LE õppimine, JO-võti, ning nende kasutamine lauludes ja kirjalikes ülesannetes.

Tuletab meelde ja õpib uusi mõisteid:

meetrum, takt, taktimõõt, taktijoon, kordamismärk, kahekordne taktijoon, noodijoonestik, noodipea, noodivars, astmetrepp, punkt noodivältuse pikendajana;

koorijuht, koor, ansambel, solist, eeslaulja, rahvalaul, rahvapill, rahvatants, dirigent, helilooja, sõnade autor;

muusikapala, salm, refrään, *ostinato*, kaasmäng, eelmäng, vahemäng;

rütm, meloodia, tempo, vaikselt, valjult, *piano*, *forte*, fermaat;

laulurepertuaariga tutvustatakse märke *latern, segno, volt*.

7. Õppekäigud

Õpitulemused

2. klassi lõpetaja:

- kirjeldab kogetud muusikaelamusi ning avaldab nende kohta arvamust suuliselt või muul looval viisil;
- kasutab arvamust väljendades muusikalist oskussõnavara;
- esindab kooli kooliüritustel ja laulupidudel.

Õppesisu

Osalemine koolis toimuvatel muusikaüritustel ja aktustel.

Osavõtt kooli traditsioonilistest üritustest: muusika õpitoad sügisel, andeainete nädal, jõulukontsert ja „Säravate Tähtede Gala“.

Koorilauljatel kohustuslik osa võtta kõikidest planeeritud esinemistest kooriga, kategooriasse laulmisest ja laulupeoga seotud üritustest.

Praktilised tööd ja IKT rakendamine

- Infootsing.
- Oskab ise käepäraste vahenditega (papptaldrikud, joogipudelid jne) valmistada lihtsamaid rütmipille.

3. KLASS

1. Laulmine

Õpitulemused

3. klassi lõpetaja:

- laulab loomuliku kehahoiu ja hingamise, vaba toonitekitamise ja selge diktsiooniga ning emotsionaalselt üksi ja rühmas;
- mõistab ja väljendab lauldes muusika sisu ning meeleolu;
- laulab meloodiat käemärkide, astmetrepi ja noodipildi järgi ning kasutab relatiivseid helikõrgusi (astmeid);
- laulab eakohaseid laste-, mängu- ja mudellaule, kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule;
- laulab peast kooliastme ühislaule: „Eesti hümn“ (F. Pacius), „Aisakell“ (rahvalaul Ameerikast), „Teele, teele, kurekesed“, „Kevadpidu“ („Elagu kõik...“) ja „Vals emale“ (K. Sillamaa).

Õppesisu

Ühehäälnelise ja kahehäälnelise laulmine, valikuliselt osalemine koolikooris.

Meloodia laulmine käemärkide, rändnoodi, astmetrepi ja noodipildi ning relatiivsete helikõrguste (astmete) järgi.

Esinemisjulguse ja -oskuse arendamine.

Lauldakse nii ühehäälselt *a cappella* kui ka saatega.

Selles vanuseastmes rajatakse alus muusikatraditsioonide säilitamisele ja edasikandmisele.

2. Pillimäng

Õpitulemused

3. klassi lõpetaja:

- kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille lihtsamates kaasmängudes ja/või *ostinato*'des;
- väljendab pillimängus muusika sisu ja meeleolu.

Õppesisu

Mänguoskuse omandamine keha-, rütmi- ja plaatpillidel (plokkflöödil).

Esinemisjulguse ja -oskuse arendamine.

Muusika väljendusvahendite katsetamine erinevaid karaktereid kujutades.

Pillimängus omandatakse erinevate rütmi- (sh kehapilli) ja plaatpillide ning plokkflöödi esmased mänguvõtted. Pillimängu rakendatakse valdavalt laulude kaasmänguna.

3. Muusikaline liikumine

Õpitulemused

3. klassi lõpetaja:

- tunnetab ning väljendab muusika sisu, meeleolu ja ülesehitust liikumise kaudu;
- tantsib eesti laulu- ja ringmänge.

Õppesisu

Muusikapala meeleolu väljendamine liikumise kaudu.

Esinemisjulguse ja -oskuse arendamine.

Olulisel kohal on muusikaline liikumine: rahvatantsud ja laulumängud ning muusikapala karakteri väljendamine liikumise kaudu.

4. Omalooming

Õpitulemused

3. klassi lõpetaja:

- loob lihtsaid rütmilisi kaasmänge keha-, rütmi- ja plaatpillidel;
- kasutab lihtsates kaasmängudes astmemudeleid;
- loob lihtsamaid tekste: liisusalme, regivärsse, laulusõnu jne;
- kasutab loovliikumist muusika meeleolu väljendamiseks.

Õppesisu

Meloodia improviseerimine käemärkide, rändnoodi, astmetrepi ja noodipildi ning relatiivsete helikõrguste (astmete) järgi.

Improviseerimine keha-, rütmi- ja plaatpillidel.

Kuulatud muusikapalade iseloomustamine muusika oskussõnavara kasutades.

Muusikapala meeleolu väljendamine liikumise kaudu.

Esinemisjulguse ja -oskuse arendamine.

Muusika väljendusvahendite katsetamine erinevaid karaktereid kujutades.

5. Muusika kuulamine ja muusikalugu

Õpitulemused

3. klassi lõpetaja:

- on tutvunud karakterpalu kuulates muusika väljendusvahenditega (meloodia, rütm, tempo, dünaamika ja muusikapala ülesehitus);
- eristab kuuldeliselt laulu ja pillimuusikat;
- eristab kuuldeliselt marssi, valssi ja polkat;
- on tutvunud eesti rahvalaulu ja rahvapillidega (kannel, Hiiu kannel, lõõtspill, torupill, sarvepill, vilepill);

- kirjeldab ning iseloomustab kuulatava muusikapala meeleolu ja karakterit, kasutades õpitud oskussõnavara;
- väljendab muusika meeleolu ja karaktereid kunstiliste vahenditega;
- teab erinevate heliloojate elulugusid;
- teab mõisteid – vokaal- ja instrumentaalmuusika.
- seostab muusikapala selle autoritega.

Õppesisu

Kuulatud muusikapalade iseloomustamine muusika oskussõnavara kasutades.

Muusikapala meeleolu väljendamine liikumise kaudu.

Õppekäigud, kontserdil käimine, kuulatud muusikasündmuse analüüs.

Tutvub muusikat kuulates erinevate väljendusvahenditega: meloodia, rütm, tempo, dünaamika ja muusikapala ülesehitus.

Tutvub eesti rahvapillidega ning nende kõlaga.

Suudab seostada kuulatud muusikapala autoriga.

Tutvub erinevate heliloojate elulugudega.

Tutvub mõistetega – vokaal- ja instrumentaalmuusika.

6. Muusikaline kirjaoskus

Õpitulemused

3. klassi lõpetaja:

- mõistab allolevate helivältuste, rütmifiguuride ja pauside tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes: TA, TI-TI, TA-A, TA-A-A, TI-RI-TI-RI, TAI-RI, veerandpaus, poolpaus, tervetaktipaus;
- mõistab 2- ja 3-osalise taktimõõdu tähendust ning arvestab neid musitseerides;
- tajub ja õpib laulma astmemudeleid erinevates kõrguspositsioonides;
- mõistab JO-võtme tähendust ning kasutab seda noodist lauldes;
- õpib lauludes tundma JO- ja RA-astmerida;
- mõistab allolevate oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas:

- meetrum, takt, taktimõõt, taktijoon, kordamismärk, kahekordne taktijoon, noodijoonestik, noodipea, noodivars, astmerida, astmetrepp, punkt noodivältuse pikendajana;
- koorijuht, koor, ansambel, solist, eeslaulja, rahvalaul, rahvapill, rahvatants, dirigent, orkester, helilooja, sõnade autor;
- muusikapala, salm, refrään, kaanon, marss, polka, valss, *ostinato*, kaasmäng, eelmäng, vahemäng;
- rütm, meloodia, tempo, kõlavärv, vaikselt, valjult, *piano*, *forte*, fermaat;
- laulurepertuaariga tutvustatakse märke *latern*, *segno*, *volt*.

Õppesisu

All olevate helivältuste õppimine, rakendamine praktilises töös: TA, TI-TI, TA-A, TA-A-A, TI-RI-TI-RI, TAI-RI, veerandpaus, poolpaus, tervepaus.

2- ja 3-osalise taktimõõdu meeldetuletus ja rakendamine praktilistes töödes.

Uute astmete, NA ja DI õppimine ning nende kasutamine lauludes ja kirjalikes ülesannetes.

Tuletab meelde ja õpib uusi mõisteid:

meetrum, takt, taktimõõt, taktijoon, kordamismärk, kahekordne taktijoon, noodijoonestik, noodipea, noodivars, astmerida, astmetrepp, punkt noodivältuse pikendajana;

koorijuht, koor, ansambel, solist, eeslaulja, rahvalaul, rahvapill, rahvatants, dirigent, orkester, helilooja, sõnade autor;

muusikapala, salm, refrään, kaanon, marss, polka, valss, *ostinato*, kaasmäng, eelmäng, vahemäng;

rütm, meloodia, tempo, kõlavärv, vaikselt, valjult, *piano*, *forte*, fermaat;

laulurepertuaariga tutvustatakse märke *latern*, *segno*, *volt*.

7. Õppekäigud

Õpitulemused

3. klassi lõpetaja:

- kirjeldab kogetud muusikaelamusi ning avaldab nende kohta arvamust suuliselt või muul looval viisil;
- kasutab arvamust väljendades muusikalist oskussõnavara;
- esindab kooli kooliüritustel ja laulupidudel.

Õppesisu

Osalemine koolis toimuvatel muusikaüritustel ja aktustel.

Osavõtt kooli traditsioonilistest üritustest: muusika õpitoad sügisel, andeainete nädal, jõulukontsert ja „Säravate Tähtede Gala“.

Koorilauljatel on kohustuslik osa võtta kõikidest planeeritud esinemistest kooriga, kategooriasse laulmisest ja laulupeoga seotud üritustest.

Praktilised tööd ja IKT rakendamine

- Infootsing.
- Oskab ise käepäraste vahenditega (papptaldrikud, joogipudelid jne) valmistada lihtsamaid rütmipille.

II KOOLIASTME ÕPITULEMUSED

6. klassi lõpetaja:

- osaleb meeleldi muusikalistes tegevustes: laulmises, pillimängus, muusika kuulamises, liikumises; huvitub oma kooli ja kodukoha kultuurielust ning osaleb selles;
- laulab ühe- või kahehäälselt klassis oma hääle omapära arvestades;
- laulab koolikooris õpetaja soovitusel ja/või erinevates vokaal-instrumentaalkoosseisudes tunnis;
- mõistab paikkonna ja laulupeo traditsiooni ning tähendust;
- oskab kuulata iseennast ja teisi koos musitseerides, mõistab oma panust ning toetab ja tunnustab kaaslasi;
- oskab laulda eesti rahvalaulu (sh regilaulu) ning peast oma kooliastme ühislause;
- kasutab laule õppides relatiivseid helikõrgusi (astmeid);
- kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi;
- julgeb esitada ideid ja rakendab võimetekohaselt oma loovust nii sõnaliselt kui ka erinevates muusikalistes eneseväljendustes, sh infotehnoloogia võimalusi kasutades;
- kirjeldab ning põhjendab suunavate küsimuste ja omandatud muusika oskussõnade abil kuulatavat muusikat; mõistab autorsuse tähendust;
- eristab kuuldeliselt vokaal- ja instrumentaalmuusikat;
- leiab iseloomulikke jooni eesti ja teiste maade rahvamuusikas;
- tutvub valikuliselt välismaiste muusikatradsioonidega.

4. KLASS

1. Laulmine

Õpitulemused

4. klassi lõpetaja:

- laulab oma hääle omapära arvestades loomuliku kehahoiu, hingamise, selge diktsiooni ja puhta intonatsiooniga ning väljendusrikkalt; on teadlik häälehoiu vajadusest;
- seostab relatiivseid helikõrgusi (astmeid) absoluutsete helikõrgustega c1–c2;

- rakendab muusikalisi teadmisi ning arvestab muusika väljendusvahendeid üksi ja rühmas lauldes;
- laulab eakohaseid ühe- ja kahehäälsed laule ja kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule;
- laulab peast kooliastme ühislause: „Eesti hümn“ (F. Pacius), „Püha öö“ (F. Gruber), „See on ema“ (A. Röömel).

Õppesisu

Ühe- ja kahehäälsuse rakendamine laulmisel.

Kahe- või kolmehäälsuse laulmine koolikooris õpetaja soovitusel.

Relatiivsete helikõrguste (astmete) kasutamine laulude õppimisel.

Lauldakse *a cappella* ning saatega ühe- ja kahehäälselt.

2. Pillimäng

Õpitulemused

4. klassi lõpetaja:

- kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille kaasmängudes ja/või *ostinato*'des;
- kasutab pillimängus muusikalisi teadmisi ja oskusi.

Õppesisu

Pillimänguoskuste arendamine ja rakendamine erinevates pillikoosseisudes.

Muusika väljendusvahendite kasutamine erinevates muusikalistes tegevustes.

Süvendatakse pillimänguoskusi erinevates pillikoosseisudes ning arendatakse edasi plokkflöödi mänguvõtteid.

3. Muusikaline liikumine

Õpitulemused

4. klassi lõpetaja:

- tunnetab ja väljendab liikumises meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat ning vormi;
- tantsib eesti laulu- ja ringmänge.

Õppesisu

Eri rahvaste tantsude karakteri väljendamine liikumises.

Liikumistegevuse põhirõhk on eesti rahvatantsudel ning teiste rahvaste muusika karakteri väljendamisel liikumise kaudu.

4. Omalooming

Õpitulemused

4. klassi lõpetaja:

- loob rütmilis-meloodilisi improvisatsioone, kaasmänge ja/või *ostinato*'sid keha-, rütmi- ja plaatpillidel;
- kasutab improvisatsioonides astmemudeleid;
- loob tekste: regivärsse, lihtsamaid laulusõnu jne;
- kasutab muusika karakteri ja meeleolu väljendamiseks loovliikumist.

Õppesisu

Õpib looma rütmilis-meloodilisi improvisatsioone, kaasmänge ja/või *ostinato*'sid keha-, rütmi- ja plaatpillidel.

Õpib kasutama improvisatsioonides astmemudeleid.

Õpib looma tekste: regivärsse, lihtsamaid laulusõnu jne.

Õpib kasutama muusika karakteri ja meeleolu väljendamiseks loovliikumist.

5. Muusika kuulamine ja muusikalugu

Õpitulemused

4. klassi lõpetaja:

- kuulab ja eristab muusikapalades muusika väljendusvahendeid: meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat, tämbrit ja vormi;
- kuulab ning võrdleb vokaalmuusikat: hääleliike (sopran, metsosopran, alt, tenor, bariton, bass);
- teab Eesti laulupidude traditsiooni;
- tunneb ja eristab eesti rahvamuusikat: rahvalaulu, -pille, -tantse; oskab nimetada eesti rahvamuusika suursündmusi;
- iseloomustab kuulatavat muusikapala ning põhjendab oma arvamust, kasutades muusika oskussõnavara;
- teadvustab muusikateoste autorikaitse vajalikkust ning on tutvunud sellega kaasnevate õiguste ja kohustustega.
- tunneb erinevaid muusikainstrumente.
- tunneb erinevate heliloojate elulugusid.

Õppesisu

Kuulatud muusikapalade iseloomustamine, tuginedes muusika väljendusvahenditele ja oskussõnavarale.

Õpib võrdlema muusika kuulamise kaudu hääleliike ja erinevaid pille.

Õpib tundma erinevaid muusikainstrumente.

Õpib tundma erinevate heliloojate elulugusid.

6. Muusikaline kirjaoskus

Õpitulemused

4. klassi lõpetaja:

- mõistab allolevate helivältuste, rütmifiguuride ja pauside tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes: veerandnoot, kaheksandiknoot, poolnoot, täisnoot, veerandpaus, kaheksandikpaus, poolpaus, täispaus, TAI-RI, TI-RI-TI-RI, TI-TIRI, TIRI-TI, TA-I-TI;
- mõistab taktimõõtude 2/4, 3/4, 4/4 ja eeltakti tähendust ning arvestab neid musitseerides;
- kasutab laule õppides relatiivseid helikõrgusi (astmeid) ning seostab neid absoluutsete helikõrgustega (tähtnimedega);
- mõistab viiulivõtme ja absoluutsete helikõrguste C1–C2 tähendust ning kasutab neid musitseerides;
- mõistab duur-, moll-helilaadi ning kasutab neid musitseerides;
- mõistab allolevate oskussõnade tähendust ning kasutab neid praktikas:
- eeltakt, viiulivõti, klaviatuur, duur-helilaad, moll-helilaad, absoluutsed helikõrgused (tähtnimed), helistik, toonika ehk põhiheli;
- vokaalmuusika, soololaul, koorilaul, instrumentaalmuusika, interpret, improvisatsioon;
- tämber, hääleliigid (sopran, metsosopran, alt, tenor, bariton, bass), pilliliigid (keelpillid, puhkpillid, löökpillid, klahvpillid, eesti rahvapillid);
- tempo, dünaamika, *piano*, *forte*, *mezzopiano*, *mezzoforte*, *pianissimo*, *fortissimo*, *crescendo*, *diminuendo*;
- kordavalt I kooliastme muusikaline kirjaoskus ja oskussõnavara.

Õppesisu

Tuletab meelde ja õpib uusi rütmifiguure, helivältusi ja pause: veerandnoot, kaheksandiknoot, poolnoot, täisnoot, veerandpaus, kaheksandikpaus, poolpaus, täispaus, TAI-RI, TI-RI-TI-RI, TI-TIRI, TIRI-TI, TA-I-TI.

Õpib taktimõõte 2/4, 3/4, 4/4 ning eeltakti tähendust.

Õpib kasutama relatiivseid helikõrgusi (astmeid) ning seostab neid absoluutsete helikõrgustega (tähtnimedega).

Õpib viiulivõtme ja absoluutsete helikõrguste C1–C2 tähendust ning kasutab neid musitseerides.

Õpib duur-, moll-helilaadi ning kasutab neid musitseerides.

Õpib allolevate oskussõnade tähendust ning kasutab neid praktikas:

eeltakt, viiulivõti, klaviatuur, duur-helilaad, moll-helilaad, absoluutsed helikõrgused (tähtnimed), helistik, toonika ehk põhiheli.

vokaalmuusika, soololaul, koorilaul, instrumentaalmuusika, interpret, improvisatsioon; tämber, hääleliigid (sopran, metsosopran, alt, tenor, bariton, bass), pilliliigid (keelpillid, puhkpillid, löökpillid, klahvpillid, eesti rahvapillid);

tempo, dünaamika, *piano*, *forte*, *mezzopiano*, *mezzoforte*, *pianissimo*, *fortissimo*, *crescendo*, *diminuendo*.

Kordab I kooliastme muusikalist kirjaoskust ja oskussõnavara.

7. Õppekäigud

Õpitulemused

4. klassi lõpetaja:

- kirjeldab kogetud muusikaelamusi ning avaldab nende kohta arvamust suuliselt või muul looval viisil;
- kasutab arvamust väljendades muusikalist oskussõnavara;
- esindab kooli kooliüritustel ja laulupidudel.

Õppesisu

Osalemine koolis toimuvatel muusikaüritustel ja aktustel.

Osavõtt kooli traditsioonilistest üritustest: muusika õpitoad sügisel, andeainete nädal, jõulukontsert ja „Säravate Tähtede Gala“.

Koorilauljatel on kohustuslik osa võtta kõikidest planeeritud esinemistest kooriga, kategooriasse laulmisest ja laulupeoga seotud üritustest.

Praktilised tööd ja IKT rakendamine

- Infootsing.
- Interneti kasutamine muusikanäidete leidmiseks.
- Rütmipillide valmistamine kodus.

5. KLASS

1. Laulmine

Õpitulemused

5. klassi lõpetaja:

- laulab oma hääle omapära arvestades loomuliku kehahoiu, hingamise, selge diktsiooni ja puhta intonatsiooniga ning väljendusrikkalt; on teadlik häälehoiu vajadusest;
- seostab relatiivseid helikõrgusi (astmeid) absoluutsete helikõrgustega g–G2;
- rakendab muusikalisi teadmisi ning arvestab muusika väljendusvahendeid üksi ja rühmas lauldes;
- laulab eakohaseid ühe- ja kahehäälsid laule ja kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule;
- laulab peast kooliastme ühislause: „Eesti hümn“ (F. Pacius), „Kas tunned maad“ (J. Berad), „Meil aiaäärne tänavas“ (eesti rahvalaul), üks jõululaul, üks laul I trimestril ja „Kimbuke kevadet“ (S. Kaasik).

Õppesisu

Ühe- ja kahehäälsuse rakendamine laulmisel.

Kahe- või kolmehäälsuse laulmine koolikooris (kui on koor moodustatud) või ansamblis.

Relatiivsete helikõrguste (astmete) kasutamine laulude õppimisel.

Esinemisvõimaluste pakkumine ning loomingulise eneseväljenduse toetamine.

2. Pillimäng

Õpitulemused

5. klassi lõpetaja:

- kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille kaasmängudes ja/või *ostinato*'des;
- kasutab pillimängus muusikalisi teadmisi ja oskusi.

Õppesisu

Pillimänguoskuste arendamine ja rakendamine erinevates pillikoosseisudes.

Muusika väljendusvahendite kasutamine erinevates muusikalistes tegevustes.

Esinemisvõimaluste pakkumine ning loomingulise eneseväljenduse toetamine.

Süvendatakse pillimänguoskusi erinevates pillikoosseisudes ning arendatakse edasi plokkflöödi mänguvõtteid.

3. Muusikaline liikumine

Õpitulemused

5. klassi lõpetaja:

- tunnetab ja väljendab liikumises meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat ning vormi;
- tantsib eesti laulu- ja ringmänge;

Õppesisu

Eri rahvaste tantsude karakteri väljendamine liikumises.

Muusika väljendusvahendite kasutamine erinevates muusikalistes tegevustes.

Esinemisvõimaluste pakkumine ning loomingulise eneseväljenduse toetamine.

Liikumistegevuse põhirõhk on eesti rahvatantsudel ning teiste rahvaste muusika karakteri väljendamisel liikumise kaudu.

4. Omalooming

Õpitulemused

5. klassi lõpetaja:

- loob rütmilis-meloodilisi improvisatsioone, kaasmänge ja/või *ostinato*'sid keha-, rütmi- ja plaatpillidel;
- kasutab improvisatsioonides astmemudeleid;
- loob tekste: regivärsse, lihtsamaid laulusõnu jne;
- kasutab muusika karakteri ja meeleolu väljendamiseks loovliikumist ja kunstilist väljendusviisi.

Õppesisu

Õpib looma rütmilis-meloodilisi improvisatsioone, kaasmänge ja/või *ostinato*'sid keha-, rütmi- ja plaatpillidel.

Õpib kasutama improvisatsioonides astmemudeleid.

Õpib looma tekste: regivärsse, lihtsamaid laulusõnu jne.

Õpib kasutama muusika karakteri ja meeleolu väljendamiseks loovliikumist.

5. Muusika kuulamine ja muusikalugu

Õpitulemused

5. klassi lõpetaja:

- kuulab ja eristab muusikapalades muusika väljendusvahendeid: meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat, tämbrit ja vormi;
- kuulab ning võrdleb vokaalmuusikat: hääleliike (sopran, metsosopran, alt, tenor, bariton, bass), kooriliike (laste-, poiste-, mees-, nais-, segakoor); koore ja dirigente kodukohas; tuntumaid Eesti koore; teab Eesti laulupidude traditsiooni;

- kuulab ning eristab instrumentaalmuusikat: pillirühmi (klahv-, keel-, puhk- ja löökpillid) ja sümfooniaorkestrit;
- tunneb ja eristab eesti rahvamuusikat: rahvalaulu, -pille, -tantse; oskab nimetada eesti rahvamuusika suursündmusi;
- iseloomustab kuulatavat muusikapala ning põhjendab oma arvamust, kasutades muusika oskussõnavara;
- teadvustab muusikateoste autorikaitse vajalikkust ning on tutvunud sellega kaasnevate õiguste ja kohustustega.
- teab mõisteid – koor, orkester ja dirigent.

Õppesisu

Kuulatud muusikapalade iseloomustamine, tuginedes muusika väljendusvahenditele ja oskussõnavarale.

Õpilane õpib võrdlema muusika kuulamise kaudu hääleliike, kooriliike, instrumentaalmuusikat, erinevaid pille (ka eesti rahvapillid) ja erinevate maade rahvalaule.

Õpib mõisteid – koor, orkester ja dirigent.

Õpib tundma Eesti rahvamuusikat.

6. Muusikaline kirjaoskus

Õpitulemused

5. klassi lõpetaja:

- mõistab allolevate helivältuste, rütmifiguuride ja pauside tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes: veerandnoot, kaheksandiknoot, poolnoot, täisnoot, veerandpaus, kaheksandikpaus, poolpaus, täispaus, TAI-RI, TI-RI-TI-RI, TI-TIRI, TIRI-TI, TA-I-TI;
- mõistab taktimõõtude 2/4, 3/4, 4/4 ja eeltakti tähendust ning arvestab neid musitseerides;
- kasutab laule õppides relatiivseid helikõrgusi (astmeid) ning seostab neid absoluutsete helikõrgustega (tähtnimedega);

- mõistab viiulivõtme ja absoluutsete helikõrguste g–G2 tähendust ning kasutab neid musitseerides;
- mõistab duur-, moll-helilaadi ja helistike C–a, G–e, F–d tähendust ning kasutab neid musitseerides;
- mõistab allolevate oskussõnade tähendust ning kasutab neid praktikas:
- eeltakt, viiulivõti, klaviatuur, duur-helilaad, moll-helilaad, absoluutsed helikõrgused (tähtnimed), helistik, toonika ehk põhiheli, helistikumärgid, juhuslikud märgid, diees, bemoll, bekarr, paralleelhelistikud;
- vokaalmuusika, soololaul, koorilaul, instrumentaalmuusika, interpret, improvisatsioon;
- tämber, hääleliigid (sopran, metsosopran, alt, tenor, bariton, bass), pilliliigid (keelpillid, puhkpillid, löökpillid, klahvpillid, eesti rahvapillid);
- tempo, *andante*, *moderato*, *allegro*, *largo*, *ritenuto*, *accelerando*, dünaamika, *piano*, *forte*, *mezzopiano*, *mezzoforte*, *crescendo*, *diminuendo*;

Õppesisu

Tuletab meelde ja õpib allolevate helivältuste, rütmifiguuride ja pauside tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes: veerandnoot, kaheksandiknoot, poolnoot, täisnoot, veerandpaus, kaheksandikpaus, poolpaus, täispaus, TAI-RI, TI-RI-TI-RI, TI-TIRI, TIRI-TI, TA-I-TI.

Õpib taktimõõte 2/4, 3/4, 4/4 ning eeltakti tähendust.

Õpib ja tuletab meelde relatiivseid helikõrgusi (astmeid) ning seostab neid absoluutsete helikõrgustega (tähtnimedega).

Tuletab meelde ja õpib viiulivõtme ja absoluutsete helikõrguste g–G2 tähendust ning kasutab neid musitseerides.

Tuletab meelde ja õpib duur-, moll-helilaadi ja helistike C–a, G–e, F–d tähendust ning kasutab neid musitseerides.

Tuletab meelde ja õpib allolevate oskussõnade tähendust ning kasutab neid praktikas: eeltakt, viiulivõti, klaviatuur, duur-helilaad, moll-helilaad, absoluutsed helikõrgused (tähtnimed), helistik, toonika ehk põhiheli, helistikumärgid, juhuslikud märgid, diees, bemoll, bekarr, paralleelhelistikud;

vokaalmuusika, soololaul, koorilaul, instrumentaalmuusika, interpret, improvisatsioon;

tämber, hääleliigid (sopran, metsosopran, alt, tenor, bariton, bass), pilliliigid (keelpillid, puhkpillid, löökpillid, klahvpillid, eesti rahvapillid);

tempo, *andante*, *moderato*, *allegro*, *largo*, *ritenuto*, *accelerando*, dünaamika, *piano*, *forte*, *mezzopiano*, *mezzoforte*, *crescendo*, *diminuendo*.

Kordavalt I kooliastme muusikaline kirjaoskus ja oskussõnavara.

7. Õppekäigud

Õpitulemused

5. klassi lõpetaja:

- kirjeldab kogetud muusikaelamusi ning avaldab nende kohta arvamust suuliselt või muul looval viisil;
- kasutab arvamust väljendades muusikalist oskussõnavara;
- esindab kooli kooliüritustel ja laulupidudel.

Õppesisu

Osalemine koolis toimuvatel muusikaüritustel ja aktustel.

Osavõtt kooli traditsioonilistest üritustest: muusika õpitoad sügisel, andeainete nädal, jõulukontsert ja „Säravate Tähtede Gala“.

Koori- ja ansambli lauljatel on kohustus osa võtta kõikidest planeeritud esinemistest kooriga/ansambliga, kategooriasse laulmisest ja laulupeoga seotud üritustest.

Praktilised tööd ja IKT rakendamine

- Infootsing.
- Internetist muusikaliste näidete leidmine ja kasutamine õppimisel.
- Lisarepertuaari otsimine muusikatunni mitmekesisemaks muutmiseks.
- Arutelud teemadel, mis puudutavad laialdasemalt muusikat kui kunsti.

6. KLASS

1. Laulmine

Õpitulemused

6. klassi lõpetaja:

- laulab oma hääle omapära arvestades loomuliku kehahoiu, hingamise, selge diktsiooni ja puhta intonatsiooniga ning väljendusrikkalt; on teadlik häälehoiu vajadusest;
- seostab relatiivseid helikõrgusi (astmeid) absoluutsete helikõrgustega g–G2;
- rakendab muusikalisi teadmisi ning arvestab muusika väljendusvahendeid üksi ja rühmas lauldes;
- laulab eakohaseid ühe- ja kahehäälsid laule ja kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule;
- laulab peast kooliastme ühislause: „Eesti hümn“ (F. Pacius), „Kas tunned maad“ (J. Berad), „Püha öö“ (F. Gruber)/mõni muu jõululaul, „Koolitee“ (A. Pärt) ja „Emale“ (R. Kõrgemägi)/mõni muu laul emast.

Õppesisu

Ühe- ja kahehäälsuse rakendamine laulmisel.

Kahe- või kolmehäälsuse laulmine koolikooris (kui koor on moodustatud) või ansamblis.

Relatiivsete helikõrguste (astmete) kasutamine laulude õppimisel.

Esinemisvõimaluste pakkumine ning loomingulise eneseväljenduse toetamine.

2. Pillimäng

Õpitulemused

6. klassi lõpetaja:

- kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille kaasmängudes ja/või *ostinato*’des;
- kasutab pillimängus muusikalisi teadmisi ja oskusi.

Õppesisu

Muusika väljendusvahendite kasutamine erinevates muusikalistes tegevustes.

Esinemisvõimaluste pakkumine ning loomingulise eneseväljenduse toetamine.

Süvendatakse pillimänguoskusi erinevates pillikoosseisudes ning arendatakse edasi plokkflöödi mänguvõtteid.

3. Muusikaline liikumine

Õpitulemused

6. klassi lõpetaja:

- tunnetab ja väljendab liikumises meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat ning vormi;
- tantsib eesti laulu- ja ringmänge;
- väljendab liikumise kaudu eri maade rahvamuusikale (sh rahvatantsudele) iseloomulikke karaktereid.

Õppesisu

Eri rahvaste tantsude karakteri väljendamine liikumises.

Muusika väljendusvahendite kasutamine erinevates muusikalistes tegevustes.

Esinemisvõimaluste pakkumine ning loomingulise eneseväljenduse toetamine.

Liikumistegevuse põhirõhk on eesti rahvatantsudel ning teiste rahvaste muusika karakteri väljendamisel liikumise kaudu.

4. Omalooming

Õpitulemused

6. klassi lõpetaja:

- loob rütmilis-meloodilisi improvisatsioone, kaasmänge ja/või *ostinato*'sid keha-, rütmi- ja plaatpillidel;
- kasutab improvisatsioonides astmemudeleid;
- loob tekste: regivärsse, lihtsamaid laulusõnu jne;
- kasutab muusika karakteri ja meeleolu väljendamiseks loovliikumist.

Õppesisu

Õpib looma rütmilis-meloodilisi improvisatsioone, kaasmänge ja/või *ostinato*'sid keha-, rütmi- ja plaatpillidel.

Õpib kasutama improvisatsioonides astmemudeleid.

Õpib looma tekste: regivärsse, lihtsamaid laulusõnu jne.

Õpib kasutama muusika karakteri ja meeleolu väljendamiseks loovliikumist.

5. Muusika kuulamine ja muusikalugu

Õpitulemused

6. klassi lõpetaja:

- kuulab ja eristab muusikapalades muusika väljendusvahendeid: meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat, tämbrit ja vormi;
- kuulab ning võrdleb vokaalmuusikat: hääleliike (sopran, metsosopran, alt, tenor, bariton, bass), kooriliike (laste-, poiste-, mees-, nais-, segakoor); koore ja dirigente kodukohas; tuntumaid Eesti koore; teab Eesti laulupidude traditsiooni;
- kuulab ning eristab instrumentaalmuusikat: pillirühmi (klahv-, keel-, puhk- ja löökpillid) ja sümfooniaorkestrit;

- tunneb ja eristab eesti rahvamuusikat: rahvalaulu, -pille, -tantse; oskab nimetada eesti rahvamuusika suursündmusi;
- on tutvunud Suurbritannia, Iiri, Poola, Austria, Ungari või Saksa muusikatraditsioonidega ja suhtub neisse lugupidavalt;
- iseloomustab kuulatavat muusikapala ning põhjendab oma arvamust, kasutades muusika oskussõnavara;
- teadvustab muusikateoste autorikaitse vajalikkust ning on tutvunud sellega kaasnevate õiguste ja kohustustega.
- teab rahvusliku ärkamisaja traditsioone ja esimesi Eesti heliloojaid.
- tunneb erinevate Eesti heliloojate elulugusid ja loomingut.
- tunneb 20. sajandi Eesti levimuusika loojaid.

Õppesisu

Kuulatud muusikapalade iseloomustamine, tuginedes muusika väljendusvahenditele ja oskussõnavarale.

Õpilane õpib võrdlema muusikakuulamise kaudu hääleliike, kooriliike, instrumentaalmuusikat, pillirühmi, erinevaid pille, tantse (ka eesti rahvapillid ja tantsud) ning erinevate maade rahvalaule (Soome, Rootsi, Norra, Läti, Leedu, Venemaa, Suurbritannia, Iirimaa, Poola, Austria, Ungari ja Saksamaa).

Õpib rahvusliku ärkamisaja traditsioone ja esimesi Eesti heliloojaid.

Õpib tundma erinevate Eesti heliloojate elulugusid ja loomingut.

Õpib tundma 20. sajandi Eesti levimuusika loojaid.

6. Muusikaline kirjaoskus

Õpitulemused

6. klassi lõpetaja:

- mõistab allolevate helivältuste, rütmifiguuride ja pauside tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes: veerandnoot, kaheksandiknoot, poolnoot, täisnoot,

veerandpaus, kaheksandikpaus, poolpaus, täispaus, TAI-RI, TI-RI-TI-RI, TI-TIRI, TIRI-TI, TA-I-TI;

- mõistab taktimõõtude 2/4, 3/4, 4/4, 3/8, 6/8 ja eeltakti tähendust ning arvestab neid musitseerides;
- kasutab laule õppides relatiivseid helikõrgusi (astmeid) ning seostab neid absoluutsete helikõrgustega (tähtnimedega);
- mõistab viulivõtme ja absoluutsete helikõrguste g–G2 tähendust ning kasutab neid musitseerides;
- mõistab duur-, moll-helilaadi ja helistike C–a, G–e, F–d tähendust ning kasutab neid musitseerides;
- mõistab allolevate oskussõnade tähendust ning kasutab neid praktikas:

Õppesisu

Tuletab meelde ja õpib allolevate helivältuste, rütmifiguuride ja pauside tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes: veerandnoot, kaheksandiknoot, poolnoot, täisnoot, veerandpaus, kaheksandikpaus, poolpaus, täispaus, TAI-RI, TI-RI-TI-RI, TI-TIRI, TIRI-TI, TA-I-TI.

Tuletab meelde ja õpib taktimõõtude 2/4, 3/4, 4/4, 3/8, 6/8 ja eeltakti tähendust ning arvestab neid musitseerides.

Õpib kasutama laule õppides relatiivseid helikõrgusi (astmeid) ning seostab neid absoluutsete helikõrgustega (tähtnimedega).

Tuletab meelde ja õpib viulivõtme ja absoluutsete helikõrguste g–G2 tähendust ning kasutab neid musitseerides.

Tuletab meelde ja õpib duur-, moll-helilaadi ja helistike C–a, G–e, F–d tähendust ning kasutab neid musitseerides.

Tuletab meelde ja õpib allolevate oskussõnade tähendust ning kasutab neid praktikas:

eeltakt, viulivõti, klaviatuur, duur-helilaad, moll-helilaad, absoluutsed helikõrgused (tähtnimed), helistik, toonika ehk põhiheli, helistikumärgid, juhuslikud märgid, diees, bemoll, bekarr, paralleelhelistikud;

vokaalmuusika, soololaul, koorilaul, instrumentaalmuusika, interpreet, improvisatsioon; tämber, hääleliigid (sopran, metsosopran, alt, tenor, bariton, bass), pilliliigid (keelpillid, puhkpillid, löökpillid, klahvpillid, eesti rahvapillid);

tempo, *andante*, *moderato*, *allegro*, *largo*, *ritenuto*, *accelerando*, dünaamika, *piano*, *forte*, *mezzopiano*, *mezzoforte*, *pianissimo*, *fortissimo*, *crescendo*, *diminuendo*.

7. Õppekäigud

Õpitulemused

6. klassi lõpetaja:

- kirjeldab kogetud muusikaelamusi ning avaldab nende kohta arvamust suuliselt või muul looval viisil;
- kasutab arvamust väljendades muusikalist oskussõnavara;
- esindab kooli kooliüritustel ja laulupidudel.

Õppesisu

Osalemine koolis toimuvatel muusikaüritustel ja aktustel.

Osavõtt kooli traditsioonilistest üritustest: muusika õpitoad sügisel, andeainete nädal, jõulukontsert ja „Säravate Tähtede Gala“.

Koori- ja ansambli lauljatel on kohustus osa võtta kõikidest planeeritud esinemistest, kategooriasse laulmisest ja laulupeoga seotud üritustest.

Praktilised tööd ja IKT rakendamine

Infootsing.

Interneti kasutamine muusikanäidete leidmiseks.

Lisarepertuaari otsimine muusikatunni mitmekesisemaks muutmiseks.

Arutelud teemadel, mis puudutavad laialdasemalt muusikat kui kunsti.

III KOOLIASTME ÕPITULEMUSED

Põhikoolilõpetaja:

- osaleb meeeldi muusikalistes tegevustes ning kohalikus kultuurielus; aktsepteerib muusika erinevaid avaldusvorme;
- laulab ühe- või mitmehäälselt rühmas olenevalt oma hääle omapärast;
- laulab koolikooris õpetaja soovitusel ja/või musitseerib erinevates vokaal-instrumentaalkoosseisudes; mõistab ja väärtustab laulupeo sotsiaal-poliitilist olemust ning muusikahariduslikku tähendust;
- oskab kuulata iseennast ja kaaslasi ning hindab enda ja teiste panust koos musitseerides; suhtub kohustetundlikult endale võetud ülesannetesse;
- oskab laulda eesti rahvalaulu (sh regilaulu) ning peast oma kooliastme ühislause;
- väljendab oma arvamust kuulnud muusikast;
- leiab iseloomulikke jooni teiste maade rahvamuusikas ning toob eesti rahvamuusikaga võrreldes esile erinevad ja sarnased tunnused;
- väärtustab heatasemelist muusikat elavas ja salvestatud ettekandes;
- teab autoriõigusi ning sellega kaasnevat õigusi ja kohustusi; huvitub muusikaalasest tegevusest ja väärtustab seda ning osaleb kohalikus kultuurielus;
- valdab ülevaadet muusikaga seotud elukutsest ja võimalustest muusikat õppida;
- kasutab infotehnoloogia vahendeid muusikalistes tegevustes.

7. klass

1. Laulmine

Õpitulemused

7. klassi lõpetaja:

- laulab oma hääle omapära arvestades;
- kasutab teadlikult muusikalisi teadmisi nii üksi kui ka rühmas lauldes;
- osaleb laulurepertuaari valimisel ja põhjendab oma seisukohti;
- laulab ea- ja teemakohaseid ühe-, kahe- ning paiguti kolmehäälsed laule ja kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule;

- laulab peast kooliastme ühislaule: „Eesti hümn“ (F. Pacius), „Jää vabaks, Eesti meri“ (V. Oksvort) või „Tartu marss“ (R. Valgre), üks jõululaul, „Punab pihlakaid“ (K. Kikerpuu) või „Lapsepõlv on lahe aeg“ (P. Rips) ning kevadtrimestris üks laul emast/kevadest.

Õppesisu

Ühe- ja kahehäälsuse rakendamine laulmisel.

Kahe- või kolmehäälnelise laulmine koolikooris (kui see on moodustatud) või ansamblis, kuna selles vanuseastmes on suur huvi pop- ja rokkmuusika vastu.

2. Pillimäng

Õpitulemused

7. klassi lõpetaja:

- kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille;

Õppesisu

Esinemisvõimaluste pakkumine ning loomingulise eneseväljenduse toetamine.

Süvendatakse pillimänguoskusi ning avardatakse musitseerimisvõimalusi erinevates pillikoosseisudes.

Teab valikuliselt maailma muusikapärandit ja paikkonna heliloojaid/interpreete ning muusikasündmusi.

3. Muusikaline liikumine

Õpitulemused

7. klassi lõpetaja:

- tunnetab ja rakendab liikudes muusika väljendusvahendeid;

- väljendab liikumise kaudu erinevate maade rahvamuusikale iseloomulikke karaktereid.

Õppesisu

Muusika meeleolu, stiili ja vormi väljendamine liikumise kaudu lähtuvalt kujutlusvõimest.
Esinemisvõimaluste pakkumine ning loomingulise eneseväljenduse toetamine.

4. Omalooming

Õpitulemused

7. klassi lõpetaja:

- loob improvisatsioone keha-, rütmi- ja plaatpillidel;
- loob kindlas vormis rütmilis-meloodilisi kaasmänge ja/või *ostinato*'sid keha-, rütmi- ja plaatpillidel;
- kasutab lihtsaid meloodiaid luues relatiivseid helikõrgusi (astmeid);
- loob tekste: regivärsse, laulusõnu jne;
- väljendab muusika karakterit ja meeleolu ning enda loomingulisi ideid liikumise kaudu.

Õppesisu

Õpib looma improvisatsioone keha-, rütmi- ja plaatpillidel.

Õpib looma kindlas vormis rütmilis-meloodilisi kaasmänge ja/või *ostinato*'sid keha-, rütmi- ja plaatpillidel.

Õpib kasutama lihtsaid meloodiaid luues relatiivseid helikõrgusi (astmeid).

Õpib looma tekste: regivärsse, laulusõnu jne.

Õpib väljendama muusika karakterit ja meeleolu ning enda loomingulisi ideid liikumise kaudu.

5. Muusika kuulamine ja muusikalugu

Õpitulemused

7. klassi lõpetaja:

- kuulab ja eristab muusikapalades muusika väljendusvahendeid (meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat, tämbrit) ning muusikateose ülesehitust;
- eristab kõla ja kuju järgi keel-, puhk-, löökpille ja pillikoosseise; teab nimetada tuntud heliloojaid, interpreete, dirigente, ansambleid, orkestreid ning muusika suursündmusi;
- tunneb eesti pärimusmuusika tänapäevaseid tõlgendusi;
- on tutvunud Eesti ning Idamaade muusikapärandiga ning suhtub sellesse lugupidavalt;
- arutleb muusikateoste üle;
- tunneb autoriõigusi ja nendega kaasnevaid kohustusi intellektuaalse omandi kasutamisel (sh internetis).

Õppesisu

Õpib kuulama ja eristama muusikapalades muusika väljendusvahendeid (meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat, tämbrit) ning muusikateose ülesehitust.

Õpib eristama kõla ja kuju järgi keel-, puhk-, löökpille ja pillikoosseise; õpib tuntud heliloojaid, interpreete, dirigente, ansambleid, orkestreid ning muusika suursündmusi.

Õpib eesti pärimusmuusika tänapäevaseid tõlgendusi.

Tutvub Eesti ning Idamaade muusikapärandiga ning suhtub sellesse lugupidavalt.

Arutleb kuulatud muusikateoste põhjal.

Õpib autoriõigusi ja nendega kaasnevaid kohustusi intellektuaalse omandi kasutamisel (sh internetis).

6. Muusikaline kirjaoskus

Õpitulemused

7. klassi lõpetaja:

- mõistab allolevate rütmifiguuride süngoop, triool tähendust;

- mõistab intervallide tähendust.

Õppesisu

Õpib allolevate rütmifiguuride süntkoop, triool tähendust.

Õpib intervallide tähendust.

7. Õppekäigud

Õpitulemused

7. klassi lõpetaja:

- kirjeldab kogetud muusikaelamusi ning avaldab nende kohta arvamust suuliselt või muul looval viisil;
- väljendab arvamust muusikalist oskussõnavara kasutades;
- esindab kooli kooliüritustel ja laulupidudel.

Õppesisu

Osalemine koolis toimuvatel muusikaüritustel ja aktustel.

Osavõtt kooli traditsioonilistest üritustest: muusika õpitoad sügisel, andeainete nädal, jõulukontsert ja „Säravate Tähtede Gala“.

Koori- ja ansambli lauljatel on kohustus osa võtta kõikidest planeeritud esinemistest, kategooriasse laulmisest ja laulupeoga seotud üritustest.

Praktilised tööd ja IKT rakendamine

- Meilivahetus, veebisuhtlus (meili- ja suhtluskeskkonnad, keelevahendid internetis).
- Infootsing.

- Internetist muusikaliste näidete leidmine ja kasutamine õppimisel.
- Lisarepertuaari otsimine muusikatunni mitmekesisemaks muutmiseks.

8. KLASS

1. Laulmine

Õpitulemused

8. klassi lõpetaja:

- laulab oma hääle omapära arvestades;
- kasutab teadlikult muusikalisi teadmisi nii üksi kui ka rühmas lauldes;
- osaleb laulurepertuaari valimisel ja põhjendab oma seisukohti;
- laulab ea- ja teemakohaseid ühe-, kahe- ning paiguti kolmehäälsed laule ja kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule;
- laulab peast kooliastme ühislause: „Eesti hümn“ (F. Pacius), „Laul Põhjamaast“ (Ü. Vinter), „Naerata“ (T. McAulay, G. Stephens), üks jõululaul lauliku repertuaarist ja „Jaanipäev“ (V. Toomemets).

Õppesisu

Ühe- ja kahehäälsuse rakendamine laulmises.

Kahe- või kolmehäälsuse laulmine koolikooris (kui see on moodustatud) või ansamblis, kuna selles vanuseastmes on suur huvi pop- ja rokkmuusika vastu.

Relatiivsete helikõrguste (astmete) kasutamine, lauldes noodist lihtsamaid meloodiaid.

2. Pillimäng

Õpitulemused

8. klassi lõpetaja:

- kasutab keha- ja rütmipille kaasmängudes ja/või *ostinato*’des;

Õppesisu

Esinemisvõimaluste pakkumine ning loomingulise eneseväljenduse toetamine.

Süvendatakse pillimänguoskusi ning avardatakse musitseerimisvõimalusi erinevates pillikoosseisudes.

3. Muusikaline liikumine

Õpitulemused

8. klassi lõpetaja:

- tunnetab ja rakendab liikudes muusika väljendusvahendeid;
- väljendab liikumise kaudu erinevate maade rahvamuusikale iseloomulikke karaktereid.

Õppesisu

Muusika meeleolu, stiili ja vormi väljendamine liikumise kaudu lähtuvalt kujutlusvõimest.

Esinemisvõimaluste pakkumine ning loomingulise eneseväljenduse toetamine.

4. Omalooming

Õpitulemused

8. klassi lõpetaja:

- loob improvisatsioone keha-, rütmi- ja plaatpillidel;
- loob kindlas vormis rütmilis-meloodilisi kaasmänge ja/või *ostinato*'sid keha-, rütmi- ja plaatpillidel;
- kasutab lihtsaid meloodiaid luues relatiivseid helikõrgusi (astmeid);
- loob tekste: regivärsse, laulusõnu jne;

- väljendab muusika karakterit ja meeleolu ning enda loomingulisi ideid liikumise kaudu.

Õppesisu

Õpib looma improvisatsioone keha-, rütmi- ja plaatpillidel.

Õpib looma kindlas vormis rütmilis-meloodilisi kaasmänge ja/või *ostinato*'sid keha-, rütmi- ja plaatpillidel.

Õpib kasutama lihtsaid meloodiaid luues relatiivseid helikõrgusi (astmeid).

Õpib looma tekste: regivärsse, laulusõnu jne.

Õpib väljendama muusika karakterit ja meeleolu ning enda loomingulisi ideid liikumise kaudu.

5. Muusika kuulamine ja muusikalugu

Õpitulemused

8. klassi lõpetaja:

- kuulab ja eristab muusikapalades muusika väljendusvahendeid (meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat, tämbrit) ning muusikateose ülesehitust;
- eristab pop- ja rokkmuusikat;
- eristab kõla ja kuju järgi keel-, puhk-, löök- ja klahvpille ning elektrofone ja pillikoosseise; teab nimetada tuntud heliloojaid, interpreete, dirigente, ansambleid, orkestreid ning muusika suursündmusi;
- tunneb eesti pärimusmuusika tänapäevaseid tõlgendusi;
- on tutvunud Eesti ning Hispaania, Põhja- ja Ladina-Ameerika, afroameerika, Idamaade ja Euro-Ameerika muusikapärandiga ning suhtub sellesse lugupidavalt;
- arutleb muusikateoste üle;
- tunneb autoriõigusi ja nendega kaasnevaid kohustusi intellektuaalse omandi kasutamisel (sh internetis).

Õppesisu

Õpib kuulama ja eristama muusikapalades muusika väljendusvahendeid (meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat, tämbrit) ning muusikateose ülesehitust.

Õpib eristama pop- ja rokkmuusikat.

Õpib eristama kõla ja kuju järgi keel-, puhk-, löök- ja klahvpille ning elektrofone ja pillikoosseise; õpib tundud heliloojaid, interpreete, dirigente, ansambleid, orkestreid ning muusika suursündmusi.

Õpib eesti pärimusmuusika tänapäevaseid tõlgendusi.

Tutvub Eesti ning Hispaania, Põhja- ja Ladina-Ameerika, afroameerika, Idamaade ja Euro-Ameerika muusikapärandiga ning suhtub sellesse lugupidavalt.

Osaleb arutelus kuulnud muusikateoste põhjal.

Õpib tundma autoriõigusi ja nendega kaasnevaid kohustusi intellektuaalse omandi kasutamisel (sh internetis).

6. Muusikaline kirjaoskus

Õpitulemused

8. klassi lõpetaja:

- teab bassivõtme tähendust;
- teab akordi mõistet.

Õppesisu

Õpib bassivõtme tähendust.

Õpib akordi mõistet ja nende moodustamist.

7. Õppekäigud

Õpitulemused

8. klassi lõpetaja:

- kirjeldab kogetud muusikaelamusi ning avaldab nende kohta arvamust suuliselt või muul looval viisil;
- väljendab arvamust muusikalist oskussõnavara kasutades;
- esindab kooli kooliüritustel ja laulupidudel.

Õppesisu

Osalemine koolis toimuvatel muusikaüritustel ja aktustel.

Osavõtt kooli traditsioonilistest üritustest: muusika õpitoad sügisel, andeainete nädal, jõulukontsert ja „Säravate Tähtede Gala“.

Koori- ja ansambli lauljatel on kohustus osa võtta kõikidest planeeritud esinemistest, kategooriasse laulmisest ja laulupeoga seotud üritustest.

Praktilised tööd ja IKT rakendamine

- Meilivahetus, veebisuhtlus (meili- ja suhtluskeskkonnad, keelevahendid internetis).
- Infootsing.
- Internetist muusikaliste näidete leidmine ja kasutamine õppimisel.
- Lisarepertuaari otsimine muusikatunni mitmekesisemaks muutmiseks.

9. KLASS

1. Laulmine

Õpitulemused

9. klassi lõpetaja:

- laulab oma hääle omapära arvestades;
- järgib häälehoidu häälemurdeperioodil;
- osaleb laulurepertuaari valimisel ja põhjendab oma seisukohti;
- laulab ea- ja teemakohaseid ühe-, kahe- ning paiguti kolmehäälseid laule ja kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule;
- laulab peast kooliastme ühislause: „Eesti hümn“ (F. Pacius), „Kodus“ (R. Pajusaar)/„Kel on laulud laulda“ (R. Rannap), „Õpetaja“ (H. Laks) „Saaremaa valss“ (R. Valgre), üks jõululaul lauliku repertuaarist ning üks kevadlaul.

Õppesisu

Ühe- ja kahehäälsuse rakendamine laulmisel.

Kahe- või kolmehäälnelise laulmine koolikooris (kui see on moodustatud) või ansamblis, kuna selles vanuseastmes on suur huvi pop- ja rokkmuusika vastu.

2. Pillimäng

Õpitulemused

9. klassi lõpetaja:

- kasutab keha- ja rütmipille kaasmängudes ja/või *ostinato*’des;
- kasutab muusikat esitades muusikalisi teadmisi ja oskusi.

Õppesisu

Esinemisvõimaluste pakkumine ning loomingulise eneseväljenduse toetamine.

Süvendatakse pillimänguoskusi ning avardatakse musitseerimisvõimalusi erinevates pillikoosseisudes.

3. Muusikaline liikumine

Õpitulemused

9. klassi lõpetaja:

- tunnetab ja rakendab liikudes muusika väljendusvahendeid;
- väljendab liikumise kaudu erinevate maade rahvamuusikale iseloomulikke karaktereid.

Õppesisu

Muusika meeleolu, stiili ja vormi väljendamine liikumise kaudu lähtuvalt kujutlusvõimest.

Esinemisvõimaluste pakkumine ning loomingulise eneseväljenduse toetamine.

4. Omalooming

Õpitulemused

9. klassi lõpetaja:

- loob improvisatsioone keha-, rütmi- ja plaatpillidel;
- loob kindlas vormis rütmilis-meloodilisi kaasmänge ja/või *ostinato*'sid keha- ja rütmipillidel;
- kasutab lihtsaid meloodiaid luues relatiivseid helikõrgusi (astmeid);
- loob tekste: regivärsse, laulusõnu jne;
- väljendab muusika karakterit ja meeleolu ning enda loomingulisi ideid liikumise kaudu

Õppesisu

Õpib looma improvisatsioone keha-, rütmi- ja plaatpillidel.

Õpib looma kindlas vormis rütmilis-meloodilisi kaasmänge ja/või *ostinato*'sid keha- ja rütmipillidel.

Õpib kasutama lihtsaid meloodiaid luues relatiivseid helikõrgusi (astmeid).

Õpib looma tekste: regivärsse, laulusõnu jne.

Õpib väljendama muusika karakterit ja meeleolu ning enda loomingulisi ideid liikumise kaudu.

5. Muusika kuulamine ja muusikalugu

Õpitulemused

9. klassi lõpetaja:

- kuulab ja eristab muusikapalades muusika väljendusvahendeid (meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat, tämbrit) ning muusikateose ülesehitust;
- eristab pop-, rokk-, džäss-, filmi- ja lavamuusikat;
- eristab kõla järgi erinevaid pillikoosseise;
- teab nimetada tuntud heliloojaid, interpreete, dirigente, ansambleid, orkestreid ning muusika suursündmusi;
- tunneb eesti pärimusmuusika tänapäevaseid tõlgendusi;
- on tutvunud Eesti, Prantsuse, Itaalia ja Aafrika muusikapärandiga ning suhtub sellesse lugupidavalt;
- osaleb arutelus kuulnud muusikateoste põhjal.
- tunneb autoriõigusi ja nendega kaasnevaid kohustusi intellektuaalse omandi kasutamisel (sh internetis).

Õppesisu

Õpib kuulama ja eristama muusikapalades muusika väljendusvahendeid (meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat, tämbrit) ning muusikateose ülesehitust.

Õpib eristama pop-, rokk-, džäss-, filmi- ja lavamuusikat.

Õpib tundma erinevaid pillikoosseise ning orkestriliike;

Õpib tundma heliloojaid, interpreete, dirigente, ansambleid, orkestreid ning muusika suursündmusi.

Õpib tundma eesti pärimusmuusika tänapäevaseid tõlgendusi.

Tutvub Eesti, Prantsuse, Itaalia ja Aafrika muusikapärandiga ning suhtub sellesse lugupidavalt.

Osaleb arutelus kuulnud muusikateoste põhjal.

Õpib tundma autoriõigusi ja nendega kaasnevaid kohustusi intellektuaalse omandi kasutamisel (sh internetis).

Õpib tundma muusikateatri liike.

Õpib tundma hääleorganit ja häälehoidu.

6. Õppekäigud

Õpitulemused

9. klassi lõpetaja:

- kirjeldab kogetud muusikaelamusi ning avaldab nende kohta arvamust suuliselt või muul looval viisil;
- kasutab arvamust väljendades muusikalist oskussõnavara;
- esindab kooli kooliüritustel ja laulupidudel.

Õppesisu

Osalemine koolis toimuvatel muusikaüritustel ja aktustel.

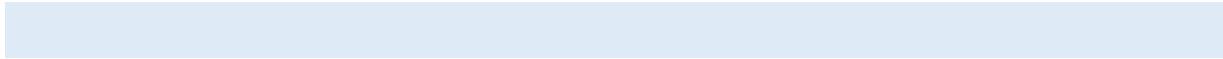
Osavõtt kooli traditsioonilistest üritustest: muusika õpitoad sügisel, andeainete nädal, jõulukontsert ja „Säravate Tähtede Gala“.

Koori- ja ansambli lauljatel on kohustus osa võtta kõikidest planeeritud esinemistest, kategooriasse laulmisest ja laulupeoga seotud üritustest.

Praktilised tööd ja IKT rakendamine

- Meilivahetus, veebisuhtlus (meili- ja suhtluskeskkonnad, keelevahendid internetis).
- Infootsing.
- Internetist muusikaliste näidete leidmine ja kasutamine õppimisel.

Lisarepertuaari otsimine muusikatunni mitmekesisemaks muutmiseks.

KUNSTIÕPETUS

Nädalatundide arv klassiti:

Õppeaine	Nädalatunde klassiti									Kokku
	1.kl	2.kl	3.kl	4.kl	5.kl	6.kl	7.kl	8.kl	9.kl	
Kunst	2	2	2	1	1	1	1	1	1	12

DIGIPÄDEVUS

Kunstiaineid õppides kasutatakse digivahendeid info otsimiseks, kogumiseks, töötlemiseks ja esitamiseks. Kogutud infot rakendatakse loovtöodes eesmärgipäraselt. Õpitakse loominguga tegelemiseks valida ainespetsiifiliselt vajalikke digivahendeid. Õppides ning digitaalset sisu luues ja säilitades kasutatakse erinevaid audiovisuaalseid ning muid multimeediumi vahendeid ja rakendusi. Ollakse teadlik autoriõiguste järgimise kohustusest digikeskkonnas. Suurendatakse teadlikkust digivahendite rakendamise ja kaasna võivatest terviseriskidest ja internetis loominguga jagamise turvalisusest.

ÕPITULEMUSED I KOOLIASTMES

3. klassi lõpetaja:

- tunneb rõõmu kunstis mängulisest ja loovast tegutsemisest ning katsetab julgelt oma mõtete ja ideede erinevaid visuaalseid väljendusi;
- tegutseb iseseisvalt ja teeb koostööd, arvestades kaaslastega; kirjeldab oma ja kaaslaste töid ning väärtustab erinevaid lahendusi;
- leiab kujutatava kõige iseloomulikumat jooned, valib sobiva kujutusviisi olulisema esiletoomiseks, paneb tähele värvide koosmõju ja pildi kompositsiooni;
- kasutab erinevaid joonistamise, maalimise, pildistamise ja skulptuuri töövõtteid ning tehnikaid;
- tunneb lähiümbruse olulisi kunsti- ja kultuuriobjekte, käib kunstimuuseumides ja näitustel ning arutleb kunsti üle, kasutades õpitud ainemõisteid;
- seostab vormi otstarbega ning väärtustab keskkonnateadlikke kasutamise ja loomise põhimõtteid;

- kirjeldab visuaalse kultuuri näiteid, tuleb toime nii reaalsetes kui ka virtuaalsetes kultuuri- ja õppekeskkondades ning teadvustab meedia võimalusi ja ohtusid.

1. KLASS

Õpitulemused

1. klassi lõpus õpilane:

1. klassi lõpetaja:

- tunneb erinevaid materjale (paber, kartong);
- oskab käsitseda lihtsamaid tööriistu (pintslid);
- kasutab erinevaid joonistamise, maalimise töövõtteid ja tehnikaid;
- töötab õpetaja suulise juhendamise järgi;
- arvestab ühiselt töötades kaaslastega;
- oskab kasutada õigeid töövõtteid;
- kavandab ja viib ellu oma mõtted;
- hoiab korras oma töökoha ja töövahendid;
- tunneb rõõmu kunstis mängulisest ja loovast tegutsemisest;
- tegutseb iseseisvalt ja teeb koostööd, arvestab kaaslastega;
- kirjeldab oma kaaslaste töid ning väärtustab erinevaid lahendusi;
- käib kunstimuuseumides ja näitustel ning arutleb kunsti üle, kasutades õpitud ainemõisteid.

Õppesisu

Visuaalse kompositsiooni baaselemendid (joon, värv, vorm, rütm). Inimeste, esemete ja looduse objektide iseloomulikud tunnused ning peamise esiletoomine kujutamisel.

Erinevate kunstitehnikate materjalid, töövõtted ning -vahendid (nt joonistamine, maalimine, trükkimine, vormimine jne).

Pildilised jutustused: joonistus, maal, illustratsioon.

Kunstiteosed kohalikes muuseumides ja kunstigaleriides.

Töötamine iseseisvalt ja rühmas. Materjalide, töövahendite ja töökoha otstarbekas ning teisi arvestav kasutamine.

Praktilised tööd ja IKT rakendamine

- Esemete, olendite, sündmuste kujutamine omas laadis endale tähenduslikes töödes, lugude visuaalne jutustamine.
- Mitmesuguste kunstitehnikate ja töövõtete õppimine, katsetamine ja loominguline rakendamine.
- Vabanemine stampkujunditest (päikeseneljandik, aknarist jms).
- Mõisted *kolmnurk*, *ruut*, *ring*.
- Tuttavate asjade kujutamine mälu järgi (lilled, mänguasjad, kodu jne).
- Liiklusvahendite ja hoonete kujutamine.
- Rahvuspühade ja tähtpäevade teemalised illustratsioonid.
- Inimese uurimine, joonistamine mälu järgi.
- Põhivärvides pildi loomine.
- Plastiliinist ja savist lihtsamate loomade voolimine.
- Kraapimistehnikas tööd.
- Templitrukis kujundite tegemine.
- Oma nime kujundamine kunstimapile.
- Ruudu saamine (voolimine).

2. KLASS

Õpitulemused

2. klassi lõpetaja:

- tunneb erinevaid materjale (paber, kartong);
- oskab käsitseda lihtsamaid tööriistu (pintslid);
- oskab kasutada õigeid töövõtteid;
- töötab õpetaja suulise juhendamise järgi;
- kavandab ja viib ellu oma mõtted;

- hoiab korras oma töökoha ja töövahendid;
- tunneb rõõmu kunstis mängulisest ja loovast tegutsemisest ning katsetab julgelt oma mõtete ja ideede erinevaid visuaalseid väljendusi;
- tegutseb iseseisvalt ja teeb koostööd, arvestab kaaslastega; kirjeldab oma ja kaaslaste töid ning väärtustab erinevaid lahendusi;
- leiab kujutatava kõige iseloomulikumat jooned, paneb tähele värvide koosmõju ja pildi kompositsiooni;
- kasutab erinevaid joonistamise, maalimise ja skulptuuri töövõtteid ning tehnikaid;
- väärtustab keskkonnateadlikke kasutamise ja loomise põhimõtteid;
- käib kunstimuuseumides ja näitustel ning arutleb kunsti üle, kasutades õpitud ainemõisteid.

Õppesisu

Visuaalse kompositsiooni baaselemendid (joon, värv, vorm, ruum, rütm). Inimeste, esemete ja looduse objektide iseloomulikud tunnused ning peamise esiletoomine kujutamisel.

Erinevate kunstitehnikate materjalid, töövõtted ning -vahendid (nt joonistamine, maalimine, kollaaž, trükkimine, vormimine jne).

Pildilised jutustused: joonistus, maal, illustratsioon.

Disain igapäevaelus: trükis, tarbevorm keskkonnas. Vormi, otstarbe, materjali ja tehnoloogia seosed ning nende arvestamine kujundamisel. Turvaline ning keskkonnasäästlik tarbimine.

Kunstiteosed kohalikes muuseumides ja kunstigaleriides, ajaloolised kunstitehnikad ja materjalid.

Töötamine iseseisvalt ja rühmas. Materjalide, töövahendite ja töökoha otstarbekas ning teisi arvestav kasutamine.

Praktilised tööd ja IKT rakendamine

- Esemete, olendite, sündmuste kujutamine omas laadis endale tähenduslikes töödes, lugude visuaalne jutustamine.
- Mitmesuguste kunstitehnikate ja töövõtete õppimine, katsetamine ja loominguline rakendamine.

- Visuaalse kultuuri näidete (reklaamide, filmide, arvutimängude jne) kriitiline vaatlemine, arutlemine ja oma arvamuste põhjendamine.
- Oma tööde esitlemine, selgitamine; kaaslaste kuulamine ja nende tööde vaatlemine.
- Materjalide, töövahendite ja töökoha otstarbekas ning teisi arvestav kasutamine.
- Loodusobjektide (puud, mäed, pilved jne) kujutamine mitut moodi.
- Geomeetristest kujunditest lihtsustatud pildi loomine.
- Esemel tähtsamad tunnused.
- Esimesed proportsioonireeglid.
- Külma ja soe värv, vastandvärvid.
- Seisva figuuri voolimine.
- Pintsli jäljemustrid.
- Karbi voltimine.

3. KLASS

Õpitulemused

3. klassi lõpetaja:

- tunneb erinevaid materjale (paber, kartong);
- oskab käsitseda lihtsamaid tööriistu (pintslid);
- oskab kasutada õigeid töövõtteid;
- töötab õpetaja suulise ja kirjaliku juhendamise järgi;
- kavandab ja viib ellu oma mõtted;
- hoiab korras oma töökoha ja töövahendid;
- tunneb rõõmu kunstis mängulisest ja loovast tegutsemisest ning katsetab julgelt oma mõtete ja ideede erinevaid visuaalseid väljendusi;
- tegutseb iseseisvalt ja teeb koostööd, arvestab kaaslastega; kirjeldab oma ja kaaslaste töid ning väärtustab erinevaid lahendusi;
- leiab kujutatava kõige iseloomulikumat jooned, valib sobiva kujutusviisi olulisema esiletoomiseks, paneb tähele värvide koosmõju ja pildi kompositsiooni;
- kasutab erinevaid joonistamise, maalimise, pildistamise ja voolimise töövõtteid ning tehnikaid;

- tunneb lähiümbruse olulisi kunsti- ja kultuuriobjekte, käib kunstimuuseumides ja näitustel ning arutleb kunsti üle, kasutades õpitud ainemõisteid;
- seostab vormi otstarbega ning väärtustab keskkonnateadlikke kasutamise ja loomise põhimõtteid;
- kirjeldab visuaalse kultuuri näiteid, tuleb toime nii reaalses kui ka virtuaalses kultuuri- ja õpikeskkonnades ning teadvustab meedia võimalusi ja ohtusid.

Õppesisu

Visuaalse kompositsiooni baaselemendid (joon, värv, vorm, rütm). Inimeste, esemete ja looduse objektide iseloomulikud tunnused ning peamise esiletoomine kujutamisel.

Erinevate kunstitehnikate materjalid, töövõtted ning -vahendid (nt joonistamine, maalimine, skulptuur, pildistamine, trükkimine, vormimine jne).

Pildilised jutustused: joonistus, maal, illustratsioon, koomiks, fotoseeria.

Disain igapäevaelus: trükis, tarbevorm, ruum ja ehitis keskkonnas. Vormi, otstarbe, materjali ja tehnoloogia seosed ning nende arvestamine kujundamisel. Turvaline ning keskkonnasäästlik tarbimine.

Kunstiteosed kohalikes muuseumides ja kunstigaleriides, ajaloolised kunstitehnikad ja materjalid.

Lähiümbruse loodus ja ehituskunst. Reaalsed ning virtuaalsed kunsti- ja mediakeskkonnad.

Kunstiteoste, visuaalse kommunikatsiooni ja meedia roll ning mõju igapäevaelus.

Töötamine iseseisvalt ja grupis.

Praktilised tööd ja IKT rakendamine

- Esemete, olendite, sündmuste kujutamine omas laadis endale tähenduslikes töödes, lugude visuaalne jutustamine.
- Mitmesuguste kunstitehnikate ja töövõtete õppimine, katsetamine ja loominguline rakendamine.
- Lähiümbruse keskkonna ehituskunsti ja disaini näidetega tutvumine. Makettide ja kujundustööde teostamine.

- Visuaalse kultuuri näidete (reklaamide, filmide, arvutimängude jne) kriitiline vaatlemine, arutlemine ja oma arvamuste põhjendamine.
- Oma tööde esitlemine, selgitamine, kaaslaste kuulamine ja nende tööde vaatlemine;
- Töötamine iseseisvalt ja rühmas. Materjalide, töövahendite ja töökoha otstarbekas ning teisi arvestav kasutamine.
- Joogipakendi disainimine paksemast paberist.
- Maastiku kujutamine kevadel, suvel, sügisel ja talvel.
- Torudest, karpidest elukate meisterdamine.
- Esimesed katsetused naturist joonistamisel.
- Dünaamiline (õlgade ja puusadega) kriipsujuku.
- Öö ja päeva kujutamine, heledus- ja tumedusastmed.
- Voolimine ühest tükist, juurde lisamata.
- Papitrükk.
- Koomiksi joonistamine.
- Suvemälestuste pildistamine.
- Makulatuurist kollaaž.
- Vigurpilt nagu sõnamäng.
- Voltimine.

II KOOLIASTME ÕPITULEMUSED

6.klassi lõpetaja:

- 1) tunnetab oma kunstivõimeid ja -huve; väljendab visuaalsete vahenditega oma mõtteid, ideid ja teadmisi; loovülesandeid lahendades visandab ja kavandab;
- 2) kujutab ja kujundab nii vaatluste kui ka oma ideede põhjal, kasutades visuaalse kompositsiooni baasoskusi;
- 3) rakendab erinevaid kunstitehnikaid (maal, joonistus, kollaaž, skulptuur, foto, video, digitaalgraafika, animatsioon jne);
- 4) analüüsib nüüdiskunsti teoseid, märkab erinevaid vorme ja sõnumeid, leiab seoseid tänapäeva eluga ning on avatud erinevate kultuuriilmingute suhtes;
- 5) mõistab tehismaailma ja selle kasutaja suhet; peab silmas eesmärgipärasust, uuenduslikkust, esteetilisust ja ökoloogilisust;

- 6) mõistab kultuuriväärtuste ja -keskkonna kaitse olulisust;
- 7) leiab infot kunstiraamatutest ja eri teabeallikatest, uurib ja võrdleb eri ajastute kunstiteoseid;
- 8) märkab sõnumeid, analüüsides meediat ja reklaami; arutleb visuaalse infoga seotud nähtuste üle ruumilises ja virtuaalses keskkonnas. Tegutseb eetilisel ja ohutult nii reaalsetes kui ka virtuaalsetes kultuurikeskkondades.

4. KLASS

Õpitulemused

4. klassi lõpetaja:

- tunnetab oma kunstivõimeid ja -huve; väljendab visuaalsete vahenditega ümbritsevat keskkonda, ideid ja teadmisi. Õpilane kujutab ja kujundab nii vaatluste kui ka oma ideede põhjal, kasutades visuaalse kompositsiooni baasoskusi;
- rakendab erinevaid kunstitehnikaid (maal, joonistus, kollaaž, kõrgtrükk, animatsioon);
- oskab töötada üksi ja grupis;
- on loov, eksperimenteerib kujutamise reeglitega, julgeb oma teoseid esitleda ning valikuid põhjendada;
- julgeb katsetada erinevaid kunstitehnikaid ja digitaalseid tehnikaid;
- käib muuseumides, kunstiüritustel ning külastab kunstinäituseid.

Õppesisu

Erinevate objektide kujutamine, väljendamine, kujundamine vaatluse ja mälu järgi.

Kompositsiooni tasakaal, pinge, dominant ja koloriit. Liikumise kujutamine.

Maali-, joonistuse, kollaaži-, kõrgtrüki- ning animatsioonitehnikad ja töövõtted.

Sõnumite ja emotsioonide edastamise võtted ning vahendid muistsetest aegadest tänapäevani.

Kunstiteose analüüs. Kunstiterminid.

Piltide, teksti ja liikumise koosmõju.

Uurimuslikud ja loovad rühma- ja individuaalsed tööd.

Praktilised tööd ja IKT rakendamine

- Rahvuspühadeteemalised illustratsioonid.
- Algvormide kujutamine (spiraal, ruut, ring).
- Esemete suurussuhted (laius, kõrgus).
- Eeskujuks esiaja kunst.
- Maastiku kujutamine.
- Mälu järgi erinevad majad, loomad, inimesed tegevuses.
- Vikerkaarevärvid. Soojad ja külmad värvid.
- Pehmetest materjalidest voolimine (plastiliin).
- Materjalitrükk.
- Voltimine.
- Pildi sisse minek ehk kunstiteoste mõtestamine, võrdlemine, nende üle arutlemine.
- Filmiklipp.
- Oma teoste esitlemine, valikute põhjendamine.
- Õpimapi koostamine ja kujundamine.
- Uurimistöö erinevate maakondade rahvariietest.
- Värviline ja monokroomne guaššvärvimaal.
- Must-valge pliiatsijoonistus.
- Värvipliiatsijoonistus.
- Viltpliiatsijoonistus.
- Kollaaž.
- Liikumisillusiooni rakendamine.
- Digitaalsete tehnikatega tutvumine ja katsetamine. Multifilmi tegemine.

5. KLASS

Õpitulemused

5. klassi lõpetaja:

- tunnetab oma kunstivõimeid ja -huve; väljendab visuaalsete vahenditega oma mõtteid, ideid ja teadmisi; loovülesandeid lahendades visandab ja kavandab. Õpilane kujutab ja

kujundab nii vaatluste kui ka oma ideede põhjal, kasutades visuaalse kompositsiooni baasoskusi;

- rakendab erinevaid kunstitehnikaid (maal, joonistus, kollaaž, skulptuur, foto, video, digitaalgraafika). Analüüsib nüüdiskunsti teoseid, märkab erinevaid vorme ja sõnumeid, leiab seoseid tänapäeva eluga ning on avatud erinevate kultuuriilmingute suhtes;
- mõistab kultuuriväärtuste ja -keskkonna kaitse olulisust. Leiba infot kunstiraamatutest ja eri teabeallikatest, uurib ja võrdleb eri ajastute kunstiteoseid;
- mõistab tehismaailma ja selle kasutaja suhet, peab silmas eesmärgipärasust, uuenduslikkust, esteetilisust ja ökoloogilisust;
- oskab töötada individuaalselt ja grupis, on hea meeskonnaliige;
- oskab visandada ja kavandada, oma töid esitleda;
- on julge uute ideede realiseerija. Analüüsib, võrdleb ja arutleb kunstiteoste üle;
- hoiab töökoha puhtana, kasutab säästlikult materjale.

Õppesisu

Erinevate objektide kujutamine, väljendamine, kujundamine vaatluse kui ka oma ideede põhjal.

Pildiruum, ruumilisuse edastamise võtted. Kompositsiooni dominant ja koloriit. Liikumise kujutamine.

Sõnumite ja emotsioonide edastamise võtted ning vahendid muistsetest aegadest tänapäevani (näited õpetaja valikul).

Kunstiteose sisulised ja vormilised elemendid, konkreetne ja abstraktne kunstis. Muuseumide ja galeriide funktsioonid.

Maali-, joonistuse, kollaaži-, skulptuuri, fototehnikad ja töövõtted.

Vormi ja funktsiooni seos, traditsioon ja uuenduslikkus disainis.

Märkide ja sümbolite kasutamine meedias ja reklaamis.

Praktilised tööd ja IKT rakendamine

- Loodus *versus* arhitektuur, uuslinn ja puud vms.
- Kubistlikus stiilis pilt.
- Eseme jaotus geomeetrilisteks kehadeks.
- Ühe eseme erinevate osade suhe.
- Inimese proportsioonireeglid ja peamised näoproportsioonid.
- Voolimine pehmetest materjalidest (plastiliin).
- Põhivärvid, värviring.
- Õhtu ja hommik.
- Dekoratiivne kujundamine (musteri kujundamine).
- Märgid ja sümbolid liikluses.
- Tähtedest pilt jt „trikid“ šriftiga.
- Peitepilt, kaksikpildiga liikumisillusioon.
- Voltimine.
- Õpimapi koostamine ja kujundamine.
- Must-valged ja värvilised maali- ja joonistustööd (pliiatsijoonistus, guaššmaal).
- Pastellpliiatsi valmistamine.
- Erinevad mineviku- ja nüüdiskunsti teosed Eestis ja maailmas, kultuuride iseärasused, arutelu ja analüüsimine.
- Kunstiterminitest kompositsioon.
- Keskkonnasõbraliku disainitoote loomine.
- Graafilise disaini kujundusstiilide võrdlemine trükistel ja reklaamis.
- Ruumi tajumine (kõrgus, laius, sügavus), kolmemõõtmeliste esemete kujutamine tasapinnal.
- Miniskulptuuri loomine voolimismaterjalist.
- Arvutis liikumisillusioonide ja ruumiliste trikkide esitlemine.

6. KLASS

Õpitulemused

6. klassi lõpetaja:

- tunnetab oma kunstivõimeid ja -huve; väljendab visuaalsete vahenditega oma mõtteid, ideid ja teadmisi; loovülesandeid lahendades visandab ja kavandab. Õpilane kujutab ja kujundab nii vaatluste kui ka oma ideede põhjal, kasutades visuaalse kompositsiooni baasoskusi;
- rakendab erinevaid kunstitehnikaid oma ideede väljendamiseks. Märkab sõnumeid, analüüsides meediat ja reklaami; arutleb visuaalse infoga seotud nähtuste üle ruumilises ja virtuaalses keskkonnas. Tegutseb eetiliselt ja ohutult nii reaalses kui ka virtuaalses kultuurikeskkonnas;
- sõnumite ja emotsioonide edastamise võtted ning vahendid muistsetest aegades tänapäevani. Kunstiteose sisulised ja vormilised elemendid, konkreetne ja abstraktne kunstis;
- mõistab tehismaailma ja selle kasutaja suhet; peab silmas eesmärgipärasust, uuenduslikkust, esteetilisust ja ökoloogilisust. Mõistab kultuuriväärtuste ja -keskkonna kaitse olulisust;
- on hea meeskonnas töötaja, omab ettekujutust meeskonnatööst;
- koristab enda järelt, kasutab materjale säästlikult.

Õppesisu

Pildiruum, ruumilisuse edastamise võtted. Kompositsiooni tasakaal, pinged, dominant ja koloriit. Kavandamine kui protsess ideede arendamiseks.

Maali-, joonistuse, digitaalgraafika tehnikad ja töövõtted. Piltide, teksti, heli ja liikumise koosmõju. Märkide ja sümbolite kasutamine reklaamis.

Erinevad mineviku- ja nüüdiskunsti teosed Eestis ja maailmas, näited õpetaja valikul. Eesti rahvakunst ja ehituskunst.

Loodust säästva tarbimise põhimõtted, elukeskkonna parandamine kunsti, disaini ja arhitektuuri kaudu.

Praktilised tööd ja IKT rakendamine

- Hoonete erinevused ajastute ja funktsioonid järgi.

- Taeva kujutamine.
- Kera, silinder, tahukas – joonistamise võtted; pöördkehad jt mahulised esemed.
- Inimene liikumises.
- Pea profiilis.
- Valguse muutumine. Öhtu ja hommik.
- Vari.
- Värviperspektiiv, õhuperspektiiv.
- Märk kui stilisatsioon.
- Monogrammi kujundamine.
- Ruumiline ja varjuga täht.
- Must-valge ja värviline guaššmaal.
- Grafiitpliatsijoonistus.
- Värvipliatsijoonistus.
- Arvutis joonistamine.
- Kollaažtehnika pildi loomine.
- Reklaami kujundamine ja teostamine.
- Pildistamine. Info kasutamine.
- Inspiratsiooniallikaks rahvakunstimotiivid.
- Sõle kujundamine.
- Ribaornament.
- Egiptuse poos.
- Vana-Kreeka vaasimaal.
- Kiri. Monogrammi kujundamine.
- Vormi ja funktsiooni seos.
- Graafilise disaini (reklaami) võrdlemine veebikeskkonnas ja trükistes.
- Märkide ja sümbolite kasutamine meedias ja reklaamis.
- Voltimine iseseisvalt juhendi järgi.
- Maketi valmistamine.

III KOOLIASTME ÕPITULEMUSED

Põhikoolilõpetaja:

- tunnetab ja arendab teadlikult oma kunstialaseid võimeid; loovülesannetes leiab erinevaid lahendusvariante ja isikupäraseid teostusvõimalusi, esitleb tulemusi ning põhjendab valikuid;
- kasutab ideest lähtudes sihipäraselt mitmekesiseid visuaalseid väljendusvahendeid. Kasutab kunsti õppides ning loovas praktikas tehnoloogiavahendeid;
- tunneb Eesti ja maailma kultuuripärandi olulisi kunstiteoseid. Võrdleb eri ajastute kunstinäiteid, kirjeldades ning mõtestades sõnumite, väljendusvahendite ja hinnangute muutumist kultuuriajaloo vältel;
- analüüsib looduslikke ja tehiskeskkondade objekte ning nendevahelisi seoseid ökoloogilisest, esteetilisest ja eetilisest vaatepunktist lähtudes. Mõistab disaini kui protsessi, mille eesmärgiks on leida probleemile uus ja parem lahendus;
- kasutab visuaalse kommunikatsiooni vahendeid, arutleb pildikeele kultuuriliste märkide üle;
- teadvustab kunsti rolli ühiskonnas. Seostab omavahel kultuuri, ühiskonna ning teaduse ja tehnoloogia arengut;
- mõistab, et nüüdiskunst väljendub paljudes erinevates meediumites ja kõnetab vaatajat laias teemade ringis.

7. KLASS

Õpitulemused

7. klassi lõpetaja:

- tunnetab ja arendab teadlikult oma kunstialaseid võimeid; loovülesannetes leiab erinevaid lahendusvariante ja isikupäraseid teostusvõimalusi, esitleb tulemusi ning põhjendab valikuid;
- kasutab ideest lähtudes sihipäraselt mitmekesiseid visuaalseid väljendusvahendeid;

- tunneb Eesti ja maailma kultuuripärandi olulisi kunstiteoseid. Võrdleb eri ajastute kunstinäiteid, kirjeldades ning mõtestades sõnumite, väljendusvahendite ja hinnangute muutumist kultuuriajaloo vältel;
- analüüsib looduslikke ja tehiskeskkondade objekte ning nendevahelisi seoseid ökoloogilisest, esteetilisest ja eetilisest vaatepunktist. Mõistab disaini kui protsessi, mille eesmärgiks on leida probleemile uus ja parem lahendus;
- on hoolikas oma koha korrashoius, kasutab efektiivselt kunstimaterjale ja -vahendeid;
- oskab töötada nii üksi kui ka grupis.

Õppesisu

Kunstiteosed ja stiilid, lood ja sündmused uue teose loomise lähtepunktina.

Kunstiteose materjalid ja tehnika.

Väljendusvahendite vastavus ideele, otstarbele ja sihtgrupile. Sümbol sõnumikandjana.

Kujutamise viis: stiliseerimine.

Mitmesugused kunstimaterjalid ja tehnikad (akvarellmaal, sõejoonistus).

Eesti kunsti suurkujud ja teosed. erinevate kultuuride kunstiajaloo tuntumate teoste näiteid.

Kunstnike, kunstiajaloolaste, disainerite ja arhitektide erialane töö.

Praktilised tööd ja IKT rakendamine

- Segatehnikas natüürmort (akvarellmaal ja pliiatsijoonistus).
- Maja välisdetailid. Tänav, talukompleks.
- Geomeetriliste kehade, kujundite ja värvide sümboltähendused.
- Oma tähelepanekute, seisukohta ja kujutluste edastamine kunstivahenditega. Pindade ja vormide mahulisus.
- Inimene perspektiivis, pea rakursis, näo detailid.
- Varju ja värvide vastastikune mõju.
- Paberskulptuur ilma liimita.
- Söetehnikas eksperimenteerivad harjutustööd.
- Eesti sümboolika kasutamine oma teoses.

- Kalendri kujundamine rahvuslike elementidega (nt peremärgid, ehitusdetailid, kaunistuskiri kujunduselementidena).
- Mustrite loomine, eeskujuks islamimaade matemaatilised mustrid ja ornamendid.
- Geomeetiline kujund kui sümbol. Märgi mitmetähenduslikkus.
- Uue šrifti loomine või analoogse tuletamine.
- Peegeldus – perspektiiv.
- Voltimine juhendi abil.
- Kunstiteos ühiskonna kontekstis.
- Loomingulise töö tegemine kunstniku juhendamisel.

8. KLASS

Õpitulemused

8. klassi lõpetaja:

- tunnetab ja arendab teadlikult oma kunstialaseid võimeid; loovülesannetes leiab erinevaid lahendusvariante ja isikupäraseid teostusvõimalusi, esitleb tulemusi ning põhjendab valikuid;
- kasutab ideest lähtudes sihipäraselt mitmekesiseid visuaalseid väljendusvahendeid. Kasutab kunsti õppides ning loovas praktikas tehnoloogiavahendeid;
- hoiab oma koha korras, kasutab materjale oskuslikult.

Õppesisu

Kunstiteosed ja stiilid, lood ja sündmused uue teose loomise lähtepunktina.

Kunstiteose vorm ja kompositsioon.

Väljendusvahendite vastavus ideele, otstarbele ja sihtgrupile. Tsitaat kui sõnumikandja.

Kujutamise viis: abstraherimine.

Mitmesugused kunstmaterjalid ja tehnikad (nt paberskulptuur). Digitaalsete tehnoloogiate kasutamine loovtöodes (nt animatsioon, digitaalgraafika).

Arhitektuuri ja disaini funktsionaalsus. Inimese ja ruumilise keskkonna suhted, disain kui probleemilahendus.

Teksti ja pildi koosmõju graafilises disainis. Kirjatüübid ja graafilise kujunduse baasvõtted.

Kunst peegeldumas ühiskonna, teaduse ja tehnoloogia arengut.

Uurimuslikud ja loovad rühma- ja individuaalsed tööd.

Praktilised tööd ja IKT rakendamine

- Realistlik maastikumaal, veekogu.
- Pop-kunsti ja op-kunsti põhjal oma teoste loomine.
- Portreekunsti analüüs läbi aja.
- Ulmefilmidest inspireeritud teoste loomine.
- Kompositsiooni rajamine geomeetrilistele kujunditele.
- Värvides meeleolu kujutamine abstraktse pildina.
- Natüürmordi koostamine, vaatluspunkti valik, kadreerimine.
- Meeleolu väljendamine poosiga, krokii.
- Kalligraafilise kirja kasutamine oma teoses.
- Varjud perspektiivis. Värvid kui meeleolu väljendus.
- Märki tähenduse muutus ajaloos. Firmamärk.
- Voltimistrikid.
- Hoonete vaatlemine ja kujutamine paberil. Ruumi kujundamise võtteid.
- Ruumiliste kompositsioonide ja makettide valmistamine.
- Must-valge kontrastil põhinevate tööde loomine.
- Graafilise joone mängud.
- Reklaami kujundamine.
- Eesti talurahvaarhitektuuri uurimine.
- Graafilise disaini tööd.

9. KLASS

Õpitulemused

9. klassi lõpetaja:

- leiab loovülesannetes erinevaid lahendusvariante ja isikupäraseid teostusvõimalusi, esitleb tulemusi ning põhjendab valikuid;
- kasutab ideest lähtudes sihipäraselt mitmekesiseid visuaalseid väljendusvahendeid. Kasutab kunsti õppides ning loovas praktikas tehnoloogiavahendeid;
- kasutab visuaalse kommunikatsiooni vahendeid, arutleb pildikeele kultuuriliste märkide üle;
- teadvustab kunsti rolli ühiskonnas. Seostab omavahel kultuuri, ühiskonna ning teaduse ja tehnoloogia arengut;
- mõistab, et nüüdiskunst väljendub paljudes erinevates meediumites ja kõnetab vaatajat laias teemade ringis.

Õppesisu

Kunstiteosed ja stiilid, lood ja sündmused uue teose loomise lähtepunktina.

Kunstiteose sõnum ja kontekst.

Väljendusvahendite vastavus ideele, otstarbele ja sihtgrupile. Tsitaat kui sõnumikandja.

Kujutamise viis: deformeerimine.

Mitmesugused kunstimaterjalid ja tehnikad (nt installatsioon). Digitaalsete tehnoloogiate kasutamine loovtöodes (nt video, foto).

Arhitektuuri ja disaini funktsionaalsus, ökoloogilisus, esteetilisus ja eetilisus. Arhitektuur ja disain Eestis ning rahvusvahelised suundumused.

Nüüdiskunsti olulised suunad ja aktuaalsed teemad.

Praktilised tööd ja IKT rakendamine

- Ajaloomaalist lähtuvalt oma teose loomine.
- Nüüdiskunsti analüüsimine.
- Impressionistliku maalitehnikas töö loomine.
- Realistliku pildi deformeerimine.
- Pildi suurendamise võtted.
- Installatsiooni loomine rühmatööna.
- Loodusdetailid, maja siseruum.

- Arhitektuursete piltide joonistamine.
- Pinnalaotuste joonestamine.
- Joonistamise ja maalitööd (akvarellmaal, grafiidijoonistus).
- Moonutused pildi mõju suurendamiseks.
- Mitu figuuri suhtlemas fotolavastustena.
- Animafilm nüüdiskunsti lähtekohalt.
- Värvide psühholoogiline mõju.
- Materjali valik lähtuvalt rahvuslikust ornamendist.
- Segatehnikas kompositsioon.
- Ökotoote loomine, visandamine ja esitlemine.
- Mäng sümbolitega, logotüüp.
- Mitmesuguste looduslike ja tehisobjektide ning keskkondade analüüsimine erinevatest vaatepunktidest.